

תקן חשבונאות מספר 15

ירידת ערך נכסים

פברואר, 2003

The Israel Accounting Standards issued by the Israel Accounting Standards Board are often based on and may include parts of the text of the International Accounting Standards published by the International Accounting Standards Board (IASB).

International Accounting Standards, Exposure Drafts, and other IASB publications are copyright of the International Accounting Standards Board, 166 Fleet Street, London EC4A 2DY, United Kingdom, Telephone: +44 (020) 7353-0565, FAX: +44 (020) 7353-0562, E-mail: publications@iasc.org.uk, Internet: <http://www.iasc.org.uk>.

All rights reserved. No part of the text of IASB's publications may be translated, reprinted or reproduced or utilized in any form either in whole or in part by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the International Accounting Standards Board.

The International Accounting Standards have been translated to Hebrew and are published by Israel Accounting Standards Board with the permission of IASB.

The approved text of the International Accounting Standards is that published by the IASB in the English language and copies may be obtained direct from IASB.

International
Accounting Standards
Committee

® The "Hexagon Device", "IAS", "IASB" and "International Accounting Standards" are registered Trade Marks of the International Accounting Standards Board and should not be used without the approval of the International Accounting Standards Board.

תקני חשבונאות ישראליים המתפרסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות מתבססים לעיתים או עשויים לכלול חלקים מנוסח תקני חשבונאות בינלאומיים המתפרסמים על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

לוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים זכויות יוצרים בתקני חשבונאות בינלאומיים, הצעות לתקני חשבונאות בינלאומיים, וחומר אחר המתפרסם על ידה. כתובתה של הוועדה: United Kingdom, London, 166 Fleet Street, EC4A 2DY. טלפון: +44 (020) 7353-0565, פקס: +44 (020) 7353-0562, דואר אלקטרוני: publications@iasc.org.uk, אינטרנט: <http://www.iasc.org.uk>.

כל הזכויות שמורות. אין לתרגם, להעתיק, לשכפל, או לעשות שימוש בחלק כלשהו של פרסומי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים, אם באמצעים אלקטרוניים או מכניים או בכל אמצעי אחר, הקיים היום, או שיהיה קיים בעתיד, לרבות צילום, הקלטה או שימוש בכל שיטת אחסון ואחזור מידע, ללא הסכמה מוקדמת בכתב מהוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

תרגום תקני חשבונאות בינלאומיים ופרסומם בשפה העברית בידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות נעשה בהסכמת הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

הנוסח המחייב של תקני חשבונאות בינלאומיים הוא זה המפורסם על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים בשפה האנגלית ואשר עותקים ממנו ניתן להשיג ישירות מהוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

International
Accounting Standards
Committee

® תצורת המשושה, "IAS", "IASB", ו-"International Accounting Standards" הם סימני מסחר רשומים של הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים ואין לעשות בהם שימוש ללא אישורה.

תקן חשבונאות מספר 15 - ירידת ערך נכסים

פברואר 2003

תוכן עניינים

סעיף

	מבוא
	מטרת התקן
1-4	תחולה
5	הגדרות
6-14	זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו
15-56	מדידת הסכום בר-ההשבה
21-25	מחיר מכירה נטו
26-56	שווי שימוש
27-31	הבסיס לאומדני תזרימי המזומנים העתידיים
32-46	הרכב האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים
47	תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ
48-56	שיעור הניכיון
57-63	הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך
64-93	יחידות מניבות-מזומנים
65-72	זיהוי יחידה מניבה-מזומנים אליה שייך נכס
73-78	סכום בר השבה וערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים
79-83	מוניטין
84-87	נכסים משותפים
88-93	הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים
94-110	ביטול הפסד מירידת ערך
102-106	ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד
107-108	ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים
109-110	איסור ביטול הפסד מירידת ערך של מוניטין
111-112	ירידת ערך של השקעה בחברת מוחזקת, שאינה חברה בת
113-119	גילוי
120-121	הוראות מעבר
122	תחילה
123-128	שינויים בתקני חשבונאות אחרים

נספחים:

א. ההבדלים בין תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים (1998)

ב. הדגמות

תקן חשבונאות מספר 15 - ירידת ערך נכסים

פברואר 2003

© כל הזכויות שמורות למוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. אין להעתיק, לשכפל, לתרגם, להציג, לפרסם, להפיץ, להוציא לאור או לעשות שימוש מסחרי כלשהו בפרסום זה או בחלק ממנו, בכל דרך שהיא ובכל אמצעי מכני, אלקטרוני או אחר, ללא ההסכמה מפורשת בכתב ומראש מאת המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

תקני חשבונאות בינלאומיים או חלקים מהם תורגמו לעברית ונכללו במסגרת תקני חשבונאות בישראל באישור הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים. הנוסח המחייב של תקני חשבונאות בישראל הוא זה המפורסם על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בשפה העברית.

כל התייחסות לתקינה בינלאומית המובאת בגוף התקן, או בהערות השוליים לתקן, או בנספחים, אין בה כשלעצמה כדי קביעה כי אותו תקן חשבונאות בינלאומי או חלקים ממנו אומצו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ככלל חשבונאי בישראל.

את הוראות התקן, המובאות באותיות מודגשות, יש לקרוא בהקשר לחומר הרקע והנחיות היישום אשר בתקן. המבוא, הערות השוליים והנספחים שבתקן זה אינם באים להוסיף על כללי החשבונאות המצויים בגוף התקן או לגרוע מהם. במקרה של שוני בין האמור במבוא, בהערות השוליים או בנספחים לבין האמור בגוף התקן, הוראותיו של האחרון הן המחייבות. תקני החשבונאות וההנחיות המקצועיות המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות אינם חלים על פריטים לא מהותיים.

מבוא

1. תקן זה, המבוסס על תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים (להלן, התקן הבינלאומי), קובע את הטיפול החשבונאי וההצגה, הנדרשים במקרה של ירידת ערך נכסים. כאשר לתאגיד חברות בנות או חברות בשליטה משותפת, התקן ייושם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים, שבתחולת התקן, המופיעים במאזן המאוחד של התאגיד. כאשר במאזן המאוחד הופחתו יתרות עודפי עלות, המיוחסות לנכסי חברה בת או חברה בשליטה משותפת, במאזן הנפרד של החברה האם, ההפחתה תוצג כניכוי מחשבון ההשקעה בחברה הבת או בחברה בשליטה משותפת.¹
2. תקן זה אינו חל על ירידת ערך מלאים, נכסי מסים נדחים, נכסים הנובעים מחוזי הקמה, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים, ועל מרבית הנכסים הכספיים.
3. תקן זה קובע שהסכום בר-ההשבה של נכס ייאמד בכל עת שקיים סימן, המצביע על אפשרות של ירידת ערך של נכס. במקרים מסוימים, תקן חשבונאות אחר, המתייחס לנכס מסוים עשוי לכלול דרישות לבחינות נוספות.
4. תקן זה מחייב הכרה בהפסד מירידת ערך של נכס (דהיינו, ערכו של הנכס ירד) בכל עת, שערכו של הנכס בספרים עולה על הסכום בר-ההשבה שלו. הפסד מירידת ערך יוכר בדוח רווח והפסד לגבי אותם נכסים, המוצגים לפי העלות, ויטופל כהפחתה של הערכה חדשה וזאת רק לגבי אותם נכסים, המוצגים בסכום שהוערך מחדש, בהתאם לתקני חשבונאות אחרים או בהתאם להוראות כל דין.
5. תקן זה קובע שסכום בר-ההשבה יחושב כמחיר המכירה נטו או שווי השימוש, כגבוה שבהם:

¹ חברות מוחזקות כמוגדר בגילוי דעת 68 של לשכת רואי חשבון בישראל, שיטת השווי המאזני.

- (א) מחיר המכירה נטו הוא הסכום שניתן לקבל ממכירת הנכס בעסקה בתום לב בין קונה מרצון ומוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, בניכוי עלויות מימוש תוספתיות ישירות כלשהן.
- (ב) שווי השימוש של הנכס הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, הצפויים לנבוע משימוש מתמשך בנכס וממימושו של הנכס בתום החיים השימושיים שלו.

6. בקביעת שווי השימוש של הנכס, תקן זה דורש שתאגיד ישתמש, בין היתר, ב-
- (א) תחזיות של תזרימי מזומנים על בסיס הנחות סבירות ומבוססות אשר:
- (1) משקפות את מצבו הנוכחי של הנכס, וכן
 - (2) מייצגות את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי התנאים הכלכליים, שישררו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס, וכן,
- (ב) שיעור ניכיון לפני מס, המשקף הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים לנכס. שיעור הניכיון לא ישקף סיכונים, שתזרימי המזומנים העתידיים כבר הותאמו בגינם.

7. אומדן סכום בר-השבה יחושב עבור כל נכס בנפרד. אם אין זה אפשרי לעשות זאת, תקן זה מחייב את התאגיד לקבוע את הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס. יחידה מניבה-מזומנים (Cash-generating unit) היא קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר, אשר מניבה תזרימי מזומנים חיוביים (Inflows) משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות. עם זאת, אם התוצרת, המיוצרת על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים, נסחרת בשוק פעיל, הנכס או קבוצת הנכסים יזוהו כיחידה מניבה-מזומנים נפרדת, גם אם חלק או כל התוצרת, המיוצרת על ידי הנכס או על ידי קבוצת הנכסים, מיועדת לשימוש פנימי. נספח ב' - הדגמות, כולל הדגמות לזיהוי יחידות מניבות-מזומנים.

8. בבחינת ירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, תקן זה מחייב להביא בחשבון מוניטין ונכסים משותפים (כגון נכסי משרד ראשי), הקשורים לאותה יחידה מניבה-מזומנים. התקן מפרט כיצד לעשות זאת.

9. העקרונות להכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים זהים לעקרונות, החלים על נכסים בודדים. תקן זה מפרט כיצד לקבוע את הערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים וכיצד להקצות את ההפסד מירידת ערך לנכסי היחידה.

10. תקן זה דורש שהפסד מירידת ערך, שהוכר בשנים קודמות, יבוטל אם, ורק אם, חל שינוי באומדנים, ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה, מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך. עם זאת, ביטול הפסד מירידת ערך יבוצע רק עד שהערך בספרים לאחר הביטול לא יעלה על הערך

בספרים שהיה נקבע לנכס (בניכוי פחת והפחתות) אילו לא היה נרשם הפסד מירידת ערך בשנים קודמות. ביטול הפסד מירידת ערך יוכר בדוח רווח והפסד עבור אותם נכסים, המוצגים לפי העלות, ויטופל כשיערוך עבור אותם נכסים, המוצגים לפי סכום משוערך.

11. תקן זה קובע שאין לבטל הפסד מירידת ערך בגין מוניטין.
12. כאשר הפסד מירידת ערך מוכר (מבוטל), תקן זה דורש גילוי של מידע מסוים:
- (א) לכל השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת, שהיא מהותית לדוחות הכספיים בכללותם ולכל סוג של נכסים אחרים, וכן
- (ב) על פי מגזרים בני-דיווח, על בסיס המתכונת הראשית לדיווח מגזרי (נדרש רק אם התאגיד מיישם את הוראות תקן חשבונאות מספר 11, דיווח מגזרי).
- תקן זה דורש גילוי נוסף אם ההפסדים מירידת ערך המוכרים (מבוטלים) במהלך התקופה הם מהותיים לגבי הדוחות הכספיים של התאגיד המדווח בכללותם.
13. אימוץ תקן זה לראשונה יבוצע, במרבית המקרים, בשיטת 'מכאן ולהבא'.
14. תקן זה יחול על הדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ב- 1 בינואר, 2003, או לאחריו. הוועדה מעודדת יישום מוקדם של התקן בדוחות הכספיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2002.

מטרת התקן

מטרת התקן היא לקבוע נהלים שעל תאגיד ליישם כדי להבטיח שנכסיו לא יוצגו בסכום, העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם. נכס מוצג בסכום, הגבוה מהסכום בר-ההשבה שלו, כאשר ערכו בספרים עולה על הסכום שיתקבל מהשימוש בנכס או ממכירתו. במקרה כזה, חלה ירידה בערך הנכס והתקן דורש מהתאגיד להכיר בהפסד מירידת ערך. התקן גם מפרט מתי על תאגיד לבטל הפסד מירידת ערך ודורש גילויים מסוימים לגבי נכסים, שחלה ירידה בערכם.

תחולה

1. תקן זה ייושם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים, המופיעים במאזן של התאגיד המדווח, למעט:
- (א) מלאי (לרבות מלאי שתקן חשבונאות מספר 2, הקמת בנינים למכירה חל עליו),
- (ב) נכסים הנובעים מחוזי הקמה (תקן חשבונאות מספר 4, עבודות על פי חוזי ביצוע),
- (ג) נכסי מסים נדחים,

(ד) נכסים הנובעים מהטבות לעובדים (גילוי דעת 19, הטיפול החשבונאי וכללי הדיווח לגבי זכאות עובדים לחופשה וגילוי דעת 20, הטיפול החשבונאי וכללי הדיווח לגבי פיצויי פיטורים, פיצויי פרישה ופנסיה), וכן

(ה) נכסים כספיים, פרט להשקעות בחברות מוחזקות, שאינן חברות בנות.

2. אם לתאגיד חברות בנות או חברות בשליטה משותפת, האמור בסעיף 1 ייושם לגבי המאזן המאוחד של התאגיד. כאשר במאזן המאוחד הופחתו יתרות עודפי עלות, המיוחסות לנכסי חברה בת או חברה בשליטה משותפת, במאזן הנפרד של החברה האם, ההפחתה תוצג כניכוי מחשבון ההשקעה בחברה הבת או בחברה בשליטה משותפת.

3. בוטל.

4. תקן זה יחול גם על נכסים המוצגים בסכום שהוערך מחדש (שווי הוגן) בהתאם לתקני חשבונאות אחרים. עם זאת, זיהוי האפשרות של ירידת ערך של נכס, שהוערך מחדש, תלויה באופן שבו נקבע שווי ההוגן:

(א) אם שווי ההוגן של הנכס הוא ערך השוק שלו, ההפרש היחיד בין השווי ההוגן של הנכס למחיר המכירה נטו שלו הוא העלויות התוספתיות הישירות הכרוכות במימוש הנכס:

(1) אם עלויות המימוש זניחות, הסכום בר-ההשבה של הנכס שהוערך מחדש הוא בהכרח קרוב או גבוה מהסכום שהוערך מחדש של הנכס (שווי הוגן).² במקרה זה, לאחר שישמו דרישות הערכה חדשה, לא סביר שערך הנכס שהוערך מחדש ירד ואין צורך לאמוד את הסכום בר-ההשבה. מאידך

(2) אם עלויות המימוש אינן זניחות, מחיר המכירה נטו של הנכס שהוערך מחדש נמוך בהכרח משווי ההוגן. לכן, תחול ירידה בערך הנכס שהוערך מחדש אם שווי השימוש של הנכס נמוך מהסכום שהוערך מחדש של הנכס (שווי הוגן). במקרה זה, לאחר שישמו דרישות הערכה חדשה, על התאגיד ליישם תקן זה על מנת לקבוע אם חלה ירידה בערך הנכס,

(ב) אם השווי ההוגן של הנכס נקבע על בסיס שונה מערך השוק, הסכום שהוערך מחדש (שווי הוגן) של הנכס יכול להיות גבוה או נמוך מהסכום בר-ההשבה שלו. לפיכך, לאחר שישמו דרישות הערכה חדשה, על התאגיד ליישם תקן זה על מנת לקבוע אם חלה ירידה בערך הנכס.

הגדרות

² זאת כיוון שהסכום בר ההשבה נקבע כגבוה מבין מחיר מכירה נטו לבין שווי שימוש. לדוגמה, מחיר המכירה השווה למחיר השוק הוא 100 ועלויות מכירה הן נמוכות, 2. הסכום בר ההשבה חייב להיות 98 או גבוה מזה.

.5

להלן מונחים המשמשים בתקן זה ומשמעותם:

סכום בר-השבה (Recoverable amount) הוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו של נכס לבין שווי השימוש בו.

שווי שימוש (Value in use) הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, הצפויים לנבוע משימוש מתמשך בנכס וממימושו בתום החיים השימושיים שלו.

מחיר מכירה נטו (Net selling price) הוא הסכום שניתן לקבל ממכירת נכס בעסקה בתום לב בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, בניכוי עלויות מימוש.

עלויות מימוש (Costs of disposal) הן עלויות תוספתיות, המיוחסות ישירות למימוש הנכס, למעט עלויות מימון והוצאות מסים על הכנסה.

הפסד מירידת ערך (An impairment loss) הוא הסכום בו הערך בספרים של נכס עולה על הסכום בר-ההשבה שלו.

ערך בספרים (Carrying amount) הוא הסכום בו מוכר הנכס במאזן לאחר ניכוי כל פחת שנצבר (או הפחתה שנצברה) בגינו, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

פחת (Depreciation) או הפחתה (Amortization) הוא ההקצאה השיטתית של סכום בר-פחת של נכס על פני אורך החיים השימושיים שלו.³

סכום בר-פחת (Depreciable amount) הוא עלות הנכס, או סכום אחר המופיע בדוחות הכספיים במקום העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

אורך חיים שימושיים (Useful life) הוא:

(א) תקופת הזמן שלאורכה הנכס צפוי לשמש את התאגיד, או

(ב) מספר יחידות תפוקה או יחידות דומות שצפויות לנבוע לתאגיד מהנכס.

יחידה מניבה-מזומנים (Cash-generating unit) היא קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר, המניבה תזרימי מזומנים חיוביים (Inflows) משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות.

³ במקרה של נכס בלתי מוחשי או מוניטין, משתמשים בדרך כלל במונח 'הפחתה' במקום במונח 'פחת'. לשני המונחים אותה משמעות.

נכסים משותפים (Corporate assets) הם נכסים, פרט למוניטין, אשר תורמים לתזרימי המזומנים העתידיים הן של היחידה מניבה-מזומנים הנבחנת והן של יחידות מניבות-מזומנים אחרות.

שוק פעיל (An active market) הוא שוק בו מתקיימים כל התנאים הבאים:

- (א) הפריטים הנסחרים בשוק הם הומוגניים,
- (ב) ניתן למצוא, בדרך כלל, מוכרים מרצון וקונים מרצון בכל עת, וכן
- (ג) המחירים זמינים לציבור.

זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו

6. סעיפים 7-14 מפרטים מתי יש לקבוע את הסכום בר-ההשבה. דרישות אלו משתמשות במונח 'נכס', אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים.
7. ירידת ערך של נכס חלה כאשר הערך בספרים של הנכס עולה על הסכום בר-ההשבה שלו. סעיפים 9-11 מתארים מספר סימנים לאפשרות שחל הפסד מירידת ערך. אם אחד מסימנים אלו מתקיים, תאגיד נדרש לאמוד באופן רשמי את הסכום בר-ההשבה. אם לא קיים אף סימן להפסד פוטנציאלי מירידת ערך, תקן זה אינו דורש, מתאגיד לאמוד באופן רשמי את הסכום בר-ההשבה.
8. תאגיד יבחן בכל תאריך מאזן האם קיימים סימנים, המצביעים על ירידת ערך של נכס. אם מתקיים סימן כלשהו, על התאגיד לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס.
9. לצורך הבחינה אם מתקיים סימן כלשהו, המצביע על ירידת ערך של נכס, על תאגיד לשקול לפחות, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

- א. במהלך התקופה, חלה ירידה משמעותית בערך השוק של הנכס מעבר לצפוי כתוצאה מחלוף הזמן או משימוש רגיל.
- ב. שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על התאגיד חלו במהלך התקופה או שיחולו בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, השיווקית, הכלכלית או המשפטית, שבה פועל התאגיד, או בשוק אליו מיועד הנכס.
- ג. במהלך התקופה חלה עלייה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק, וסביר שעלויות אלו ישפיעו על שיעור הניכיון, המשמש בחישוב שווי השימוש של הנכס ויקטינו באופן מהותי את הסכום בר-ההשבה של הנכס.
- ד. הערך בספרים של הנכסים נטו של התאגיד המדווח גבוה משווי השוק של הון התאגיד (Market capitalization).

מקורות מידע פנימיים

- ה. קיימות ראיות להתיישנות או לנזק פיזי בנכס.
- ו. שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על התאגיד חלו במהלך התקופה או צפויים לחול בעתיד הקרוב, בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס או צפוי להיעשות שימוש בנכס. שינויים אלה כוללים הפסקת שימוש בנכס, תוכניות להפסקת פעילות או לשינוי מבני בפעילות, שאליה שייך הנכס, ותוכניות למימוש הנכס לפני המועד שנצפה קודם לכן, וכן
- ז. קיימות ראיות ממערכת הדיווח הפנימי, המצביעות על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הנם, או יהיו, גרועים מאלו שנצפו.
10. הרשימה שבסעיף 9 אינה רשימה ממצה. תאגיד רשאי לזהות סימנים נוספים, המצביעים על ירידה אפשרית בערך של נכס, וקיומם של סימנים נוספים אלו ידרוש מהתאגיד לקבוע את הסכום בר-ההשבה של הנכס.
11. ראיות ממערכת הדיווח הפנימי, המצביעות על אפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, כוללות את קיומם של:
- א. תזרימי מזומנים לרכישת הנכס, או תזרימי מזומנים מאוחרים, הנדרשים להפעלת הנכס או להחזקתו, הגבוהים באופן משמעותי מאלו שתוקצבו במקור,
- ב. תזרימי המזומנים נטו בפועל או הרווח או ההפסד התפעולי בפועל, הנובעים מהנכס, גרועים באופן משמעותי מאלו שתוקצבו,
- ג. ירידה משמעותית בתזרימי המזומנים נטו או ברווח התפעולי המתקצבים, או עלייה משמעותית בהפסד המתקצב, הנובעים מהנכס, או
- ד. הפסדים תפעוליים או תזרימי מזומנים שליליים (Outflows) נטו, בגין הנכס, כאשר מצרפים יחד את נתוני התקופה הנוכחית עם הנתונים המתקצבים לעתיד.
12. עיקרון המהותיות ייושם לצורך הזיהוי אם יש לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס. לדוגמא, אם חישובים קודמים הראו כי הסכום בר-ההשבה של נכס גבוה באופן ניכר מערכו בספרים, אין התאגיד צריך לאמוד מחדש את הסכום בר-ההשבה אם לא התרחשו אירועים המבטלים את הפער. באופן דומה, ניתוחים קודמים עשויים להראות כי הסכום בר-ההשבה של הנכס אינו רגיש לאחד (או יותר) מהסימנים, המפורטים בסעיף 9.
13. להדגמת סעיף 12, אם שיעורי הריבית בשוק או שיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק עלו במהלך התקופה, התאגיד אינו נדרש לערוך אומדן רשמי לסכום בר-ההשבה במקרים הבאים:

א. אם לא סביר ששיעור הניכיון, ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס, יושפע מהעלייה בשיעורי השוק הנ"ל. לדוגמא, עלייה בשיעורי הריבית לטווח קצר אינה בהכרח בעלת השפעה מהותית על שיעור הניכיון, ששימש להערכת נכס בעל יתרת אורך חיים שימושיים ניכר, או

ב. אם סביר ששיעור הניכיון, ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס, יושפע מהעלייה בשיעורי השוק הנ"ל, אך ניתוחי רגישות קודמים של הסכום בר-ההשבה מראים כי:

(1) לא סביר שתחול ירידה מהותית בסכום בר-ההשבה, כיוון שתזרימי המזומנים העתידיים צפויים אף הם לעלות. לדוגמא, במקרים מסוימים תאגיד יכול להוכיח שהוא מתאים את הכנסותיו כפיצוי על עלייה בשיעורי השוק, או

(2) לא סביר שהירידה בסכום בר ההשבה תגרום להפסד מהותי מירידת ערך.

14. אם קיים סימן, המצביע על אפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, הדבר עשוי להצביע על כך שיתרת אורך החיים השימושיים של הנכס, שיטת הפחת (הפחתה) או ערך השייר של הנכס דורשים בחינה והתאמה בהתאם לתקני החשבונאות האחרים החלים על הנכס, וזאת גם אם לא יוכר הפסד מירידת ערך הנכס.

מדידת הסכום בר-ההשבה

15. תקן זה מגדיר סכום בר-השבה כגבוה מבין מחיר המכירה נטו של הנכס לבין שווי השימוש בו. סעיפים 56-16 קובעים את הדרישות למדידת הסכום בר-ההשבה. דרישות אלו משתמשות במונח 'נכס', אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים.

16. לא תמיד הכרחי לקבוע הן את מחיר המכירה נטו של הנכס, והן את שווי השימוש שלו. לדוגמא, אם אחד מבין סכומים אלו עולה על הערך בספרים של הנכס, לא חלה ירידה בערך הנכס, ואין צורך לאמוד את הסכום האחר.

17. ייתכן כי קיימת אפשרות לקבוע את מחיר המכירה נטו, גם אם הנכס אינו נסחר בשוק פעיל. עם זאת, לעיתים אין זה אפשרי לקבוע את מחיר המכירה נטו, מכיוון שלא קיים בסיס לאומדן מהימן של התמורה שתקבל ממכירת הנכס בעסקה בתום לב בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת. במקרה זה, הסכום בר-ההשבה של הנכס יהיה שווי השימוש שלו.

18. אם אין סיבה להאמין ששווי השימוש של נכס עולה באופן מהותי על מחיר המכירה נטו שלו, ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של הנכס כמחיר המכירה נטו שלו. לרוב, זה יהיה המקרה כאשר הנכס מיועד למימוש. זאת מכיוון ששווי השימוש של נכס המיועד למימוש יתבסס בעיקר על התמורה נטו מהמימוש, מאחר וסביר כי תזרימי המזומנים העתידיים, מהשימוש המתמשך בנכס עד למכירתו, הם זניחים.

19. סכום בר-השבה ייקבע לגבי כל נכס בנפרד, אלא אם הנכס אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות. אם זה המקרה, הסכום בר-השבה ייקבע לגבי היחידה מניבה-מזומנים אליה שייך הנכס (ראה סעיפים 64-87), אלא אם:

(א) מחיר המכירה נטו של הנכס גבוה מערכו בספרים, או

(ב) ניתן לאמוד ששווי השימוש של הנכס קרוב למחיר המכירה נטו של הנכס, ומחיר המכירה נטו ניתן לקביעה.

20. אומדן הסכום בר-השבה הוא לתאריך נתון וראוי שיחושב סמוך לתאריך המאזן. מאחר ושווקים, תנאי השוק, ופרמטרים אחרים המשפיעים על סכום בר-השבה משתנים על פני זמן, סכום בר-השבה יכול להיות לא נכון או לא מתאים במועד אחר. במקרים מסוימים, אומדנים, ממוצעים ותחשיבים מקוצרים, יכולים להוות קירוב סביר לחישובים המפורטים, המודגמים בתקן זה, לשם קביעת מחיר מכירה נטו או שווי שימוש.

מחיר מכירה נטו

21. הראיה הטובה ביותר למחיר המכירה נטו של נכס היא המחיר שנקבע בהסכם מכירה מחייב בעסקה בתום לב בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, בניכוי עלויות תוספתיות שיוחסו ישירות למימוש הנכס.

22. כאשר אין הסכם מכירה מחייב, אך הנכס נסחר בשוק פעיל, מחיר המכירה נטו יהיה מחיר השוק של הנכס בניכוי עלויות המימוש. מחיר השוק המתאים הוא, בדרך כלל, מחיר מכירה שוטף (Current bid price). כאשר לא קיימים מחירי מכירה שוטפים, מחיר העסקה האחרונה שבוצעה יכול לשמש בסיס לאומדן מחיר המכירה נטו, בתנאי שלא חלו שינויים משמעותיים בנסיבות הכלכליות, ממועד העסקה ועד למועד עריכת האומדן.

23. כאשר אין הסכם מכירה מחייב או שוק פעיל לנכס, מחיר המכירה נטו יתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר על מנת לשקף את הסכום שתאגיד יכול לקבל, בתאריך המאזן, תמורת מימוש הנכס בעסקה בתום לב בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, לאחר ניכוי עלויות מימוש. בקביעת סכום זה, תאגיד יביא בחשבון את התוצאות של עסקאות שנעשו לאחרונה בנכסים דומים באותו ענף. מחיר המכירה נטו אינו אמור לשקף מכירה כפויה, אלא אם ההנהלה נאלצת למכור את הנכס באופן מידי.

24. עלויות המימוש, למעט אלו אשר כבר הוכרו כהתחייבויות, מנוכות בקביעת מחיר המכירה נטו. דוגמאות לעלויות אלו כוללות עלויות משפטיות, ביול ואגרות עסקה אחרות, עלויות סילוק הנכס,

ועלויות תוספתיות ישירות, הנדרשות על מנת להביא את הנכס למצב מכירה. עם זאת, עלויות סיום יחסי עובד-מעביד ועלויות הקשורות לצמצום או ארגון מחדש של העסק בעקבות מימוש הנכס, לא ייחשבו כעלויות תוספתיות ישירות לצורך מימוש הנכס.

25. לעיתים, מכירת הנכס תחייב את הקונה לקחת על עצמו התחייבות בעוד רק מחיר מכירה נטו יחיד זמין לגבי הנכס וההתחייבות יחדיו. סעיף 77 מסביר כיצד לטפל במקרים כאלה.

שווי שימוש

26. אמידת שווי השימוש של נכס כוללת את השלבים הבאים:

(א) אמידת תזרימי המזומנים העתידיים, הן חיוביים והן שליליים, שינבעו משימוש מתמשך בנכס וממימושו הסופי, וכן

(ב) יישום שיעור ניכיון מתאים לתזרימי מזומנים עתידיים אלו.

הבסיס לאומדני תזרימי המזומנים העתידיים

27. במדידת שווי השימוש:

(א) תחזיות תזרימי המזומנים יתבססו על הנחות סבירות ומבוססות, המייצגות את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי התנאים הכלכליים, שישררו במהלך יתרת החיים השימושיים של הנכס. לראיות חיצוניות יש לתת משקל רב יותר.

(ב) תחזיות תזרימי המזומנים יתבססו על תקציבים/תחזיות כספיים, העדכניים ביותר שאושרו על ידי ההנהלה. תחזיות, המבוססות על תקציבים/תחזיות כאלה, יכסו תקופה מקסימלית של 5 שנים, אלא אם ניתן להצדיק תקופה ארוכה יותר. וכן,

(ג) תחזיות תזרימי מזומנים לתקופה שמעבר לתקופה, המכוסה על ידי התקציבים/תחזיות העדכניים ביותר, יאמדו על ידי אקסטרפולציה (Extrapolating) של אותן תחזיות, (המבוססות על תקציבים/תחזיות), תוך שימוש בשיעור צמיחה קבוע או יורד לשנים שלאחר מכן, למעט אם ניתן להצדיק שיעור צמיחה עולה. שיעור צמיחה זה לא יעלה על שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך המקובל במוצרים, בענפים, במדינה או במדינות בהן פועל התאגיד, או בשוק בו הנכס נמצא בשימוש, אלא אם ניתן להצדיק שיעור גבוה יותר.

28. בדרך כלל, לא קיימים תקציבים/תחזיות כספיים מפורטים, בהירים ומהימנים של תזרימי מזומנים עתידיים לתקופה העולה על חמש שנים. מסיבה זו, אומדני ההנהלה לתזרימי המזומנים העתידיים מבוססים על התקציבים/התחזיות הכספיים, העדכניים ביותר, לתקופה מקסימלית של עד חמש שנים. ההנהלה יכולה להשתמש בתחזיות תזרימי מזומנים, המבוססות על תקציבים/תחזיות כספיים, לתקופה העולה על חמש שנים, אם ההנהלה בטוחה שתחזיות אלה

מהימנות ובאפשרותה להוכיח את יכולתה, בהתבסס על ניסיון העבר, לחזות תזרימי מזומנים ברמת דיוק גבוהה לתקופות ארוכות כאלו.

29. תחזיות תזרימי מזומנים עד לתום אורך החיים השימושיים של הנכס ייאמדו על ידי אקסטרפולציה של התחזיות, המתבססות על תקציבים/תחזיות כספיים, תוך יישום שיעור צמיחה לשנים הבאות. שיעור צמיחה זה יהיה קבוע או יורד, אלא אם שיעור צמיחה עולה תואם מידע אובייקטיבי לגבי דפוסי התנהגות לאורך מחזור חיי המוצר או לאורך מחזור החיים בענף. אם הנסיבות מצדיקות זאת, שיעור הצמיחה יכול להיות אפס או שלילי.

30. בתנאים כלכליים חיוביים במיוחד, סביר שמתחרים יכנסו לשוק ויגבילו את הצמיחה. לכן, תאגידים יתקשו להשיג שיעור צמיחה מעבר לשיעור הצמיחה ההיסטורי הממוצע לטווח ארוך (נניח, עשרים שנה) של המוצרים, ענפים, המדינה או מדינות בהן פועל התאגיד, או בשוק בו הנכס נמצא בשימוש.

31. בשימוש במידע מתקציבים/תחזיות כספיים, על התאגיד לשקול אם המידע משקף הנחות סבירות ומבוססות, ומייצג את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי התנאים הכלכליים שישררו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס.

הרכב האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים

32. **אומדני תזרימי המזומנים העתידיים צריכים לכלול:**

- (א) תחזיות תזרימי מזומנים חיוביים מהשימוש המתמשך בנכס.
- (ב) תחזיות תזרימי מזומנים שליליים, הנגרמים (incurred) בהכרח, על מנת לייצר את תזרימי המזומנים החיוביים מהשימוש המתמשך בנכס (כולל תזרימי מזומנים שליליים להכנת הנכס לשימוש) ואשר ניתן לייחסם במישורין, או להקצותם באופן סביר ועקבי, לנכס. וכן,
- (ג) תזרימי מזומנים נטו, אם בכלל, שיתקבלו (או שישולמו) במימוש הנכס בתום חייו השימושיים.

33. אומדני תזרימי המזומנים העתידיים ושיעור הניכיון אמורים לשקף הנחות עקביות לגבי עליות מחירים כתוצאה מאינפלציה כללית. לפיכך, אם שיעור הניכיון כולל את ההשפעה של עליות מחירים כתוצאה מאינפלציה כללית, תזרימי המזומנים העתידיים יאמדו במונחים נומינליים. אם שיעור הניכיון אינו כולל את ההשפעה של עליות מחירים כתוצאה מאינפלציה כללית, תזרימי

המזומנים העתידיים יאמדו במונחים ריאליים (אך יכללו עליות או ירידות מחיר עתידיות ספציפיות).

34. תחזיות תזרימי מזומנים שליליים כוללות עקיפות (Overheads) עתידיות אשר ניתן לייחס ישירות, או להקצותן באופן סביר ועקבי, לשימוש בנכס.

35. כאשר הערך בספרים של נכס אינו כולל עדיין את כל תזרימי המזומנים השליליים, אשר יבוצעו עד שהנכס מוכן לשימוש או למכירה, אומדני תזרימי המזומנים העתידיים השליליים אמורים לכלול אומדן של תזרימי מזומנים שליליים נוספים, הצפויים להתבצע כדי להכין את הנכס לשימוש או למכירה. זה המקרה, לדוגמא, במבנה בהקמה או פרויקט פיתוח שטרם הושלם.

36. כדי למנוע כפילות בחישוב, אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים אינם כוללים:

(א) תזרימי מזומנים חיוביים מנכסים, המניבים תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מהנכס הנבחן (לדוגמא, נכסים פיננסיים, כגון חייבים). וכן,

(ב) תזרימי מזומנים שליליים הקשורים למחויבויות שכבר הוכרו כהתחייבויות (לדוגמא, זכאים, פנסיה או הפרשות).

37. תזרימי המזומנים העתידיים יאמדו לגבי הנכס במצבו הנוכחי. אומדני תזרימי המזומנים העתידיים לא יכללו אומדני תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים הצפויים לנבוע מ:

(א) שינוי מבני עתידי שהתאגיד טרם התקשר לגביו, או

(ב) יציאה הונית עתידית (Future capital expenditure) שתשפר או תגדיל את רמת הביצועים של הנכס מעבר לזו שהוערכה לפני אותה יציאה הונית.

38. מאחר ותזרימי המזומנים העתידיים נאמדים עבור הנכס במצבו הנוכחי, שווי השימוש לא ישקף:

(א) תזרימי מזומנים עתידיים שליליים או חיסכון בעלויות קשורות (לדוגמא צמצום בעלות כוח-אדם), או הטבות הצפויות לנבוע משינוי מבני עתידי, אשר התאגיד טרם התקשר לגביו, או

(ב) יציאה הונית עתידית אשר תשפר או תגדיל את רמת הביצועים של הנכס מעבר לזו שהוערכה לפני אותה יציאה הונית, או את ההטבות העתידיות הנובעות מיציאה עתידית זו.

39. שינוי מבני הוא תוכנית, המתוכננת ונשלטת על ידי ההנהלה ואשר יש בה לשנות באופן מהותי את היקף הפעילות העסקית המבוצעת על ידי התאגיד או את האופן בו העסק מתנהל. סעיפים 70-83

לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 37, הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים, מספקים הנחיות המבהירות מהו המועד בו תאגיד נחשב למתקשר לצורך שינוי מבני.

40. כאשר התאגיד מתקשר לצורך שינוי מבני, סביר שנכסים כלשהם יושפעו מאותו שינוי מבני. מהרגע בו תאגיד מתקשר לצורך שינוי מבני:

(א) בקביעת שווי השימוש, אומדנים של תזרימי מזומנים חיוביים ושליילים ישקפו את החסכון בעלויות ואת ההטבות האחרות מהשינוי המבני (בהתבסס על התקציבים/התחזיות הכספיים, העדכניים ביותר, אשר אושרו על ידי ההנהלה), וכן,

(ב) אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים שליליים של השינוי המבני מטופלים במסגרת הפרשה לשינוי מבני.

הדגמה 5 לנספח ב' מדגימה את ההשפעה של שינוי מבני עתידי על חישוב שווי שימוש.

41. עד אשר תאגיד לא ביצע יציאה הונית, המשפרת או מגדילה את רמת הביצועים של הנכס מעבר לזו שהוערכה לפני ביצוע אותה יציאה הונית, אומדני תזרימי המזומנים העתידיים לא יכללו את אומדן תזרימי המזומנים החיוביים הצפויים לנבוע מיציאה כאמור (ראה נספח ב', הדגמה 6).

42. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים יכללו יציאה הונית עתידית, הדרושה לתחזוקת הנכס או לשימורו ברמת הביצועים, שלפני אותה יציאה הונית.

43. **אומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים לא יכללו:**

(א) **תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון או**

(ב) **תשלומי או תקבולי מסים.**

44. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים ישקפו הנחות שהן עקביות עם האופן בו נקבע שיעור הניכיון. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים או לא תובא בחשבון כלל. מכיוון שערך הזמן של הכסף נלקח בחשבון על ידי היוון של תזרימי המזומנים העתידיים הנאמדים, תזרימי מזומנים אלה לא יכללו תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון. באותו אופן, מאחר ושיעור הניכיון נקבע על בסיס לפני מסים, גם תזרימי המזומנים העתידיים ייאמדו על בסיס לפני מסים.

45. **אומדן תזרימי מזומנים נטו לקבל (או לשלם) במימוש הנכס בתום החיים השימושיים שלו יהיה הסכום אשר תאגיד מצפה לקבל ממימוש הנכס בעסקה בתום לב בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, בניכוי אומדן עלויות מימוש.**

46. אומדן תזרימי המזומנים נטו לקבל (או לשלם) מממוש הנכס בתום החיים השימושיים שלו ייקבע באופן דומה למחיר המכירה נטו של הנכס, אלא שבעריכת אומדן תזרימי מזומנים נטו כזה:

(א) תאגיד ישתמש במחירים השוררים במועד עריכת האומדן לנכסים דומים, אשר הגיעו לתום אורך החיים השימושיים שלהם ושפעלו בתנאים דומים לתנאים בהם יפעל הנכס. וכן,

(ב) מחירים אלה יותאמו להשפעות הן של עליות מחירים עתידיות כתוצאה מאינפלציה כללית והן של עליות (ירידות) עתידיות של מחירים ספציפיים. ברם, אם אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים משימוש מתמשך בנכס ושיעור הניכיון לא הביאו בחשבון את ההשפעה של אינפלציה כללית, אזי השפעה כזו לא תובא בחשבון גם לצורך אומדן תזרימי המזומנים נטו מהמימוש.

תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ

47. תזרימי המזומנים העתידיים נאמדים במטבע בו הם מופקים ולאחר מכן מהוונים תוך שימוש בשיעור ניכיון מתאים לאותו מטבע. התאגיד יתרגם את הערך הנוכחי המתקבל לפי שער החליפין המידי (Spot rate) לתאריך המאזן (המתואר בתקן חשבונאות מספר 13, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ, כשער סגירה).

שיעור הניכיון

48. שיעור (או שיעורי) הניכיון צריך (צריכים) להיות שיעור (או שיעורים) לפני מס המשקף(ים) הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים של הנכס. שיעור(י) הניכיון לא ישקף(פו) סיכונים, אשר לגביהם כבר הותאמו האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים.

49. השיעור, המשקף הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים של הנכס, הוא שיעור התשואה שמשקיעים היו דורשים לקבל אילו בחרו בהשקעה, המניבה תזרימי מזומנים בסכומים, בזמנים, וברמת סיכון שקולה לזו שהתאגיד מצפה שיופקו מהנכס הנדון. יש לאמוד שיעור זה על פי השיעור הגלום בעסקאות נוכחיות בשוק לנכסים דומים, או על פי ממוצע משוקלל של עלות ההון (Weighted Average Cost of Capital) של תאגיד ציבורי בעל נכס אחד (או תיק נכסים), הדומה מבחינת פוטנציאל השירות והסיכונים לנכס הנבחן.

50. כאשר שיעור הניכיון הספציפי לנכס אינו זמין ישירות מהשוק, על התאגיד להשתמש בחלופות אחרות על מנת לאמוד את שיעור הניכיון. המטרה היא לאמוד, ככל שהדבר שניתן, את הערכת השוק לגבי:

- (א) ערך הזמן של הכסף לתקופות עד לתום אורך החיים השימושיים של הנכס, ולגבי
- (ב) הסיכונים שתזרימי המזומנים העתידיים יהיו שונים בסכומם או בעיתויים מהאומדנים.
51. כנקודת מוצא, תאגיד יכול להביא בחשבון את שיעורי הניכיון הבאים:
- (א) ממוצע משוקלל של עלות ההון של התאגיד, שייקבע תוך יישום מודלים לתמחור נכסי הון (כגון - Capital Asset Pricing Model).
- (ב) שיעור הריבית השולי על הלוואות התאגיד.
- (ג) שיעורי ריבית אחרים על הלוואות הקיימים בשוק.
52. שיעורי ניכיון אלה יותאמו על מנת:
- (א) לשקף את האופן בו השוק יעריך סיכונים ספציפיים הקשורים לתחזיות תזרימי המזומנים, וכדי
- (ב) לבטל סיכונים שאינם רלוונטיים לתחזיות תזרימי המזומנים.
- כמו כן, יש להביא בחשבון סיכונים כגון סיכון גיאוגרפי, סיכון מטבע, סיכון מחיר וסיכון תזרימי מזומנים.
53. כדי למנוע כפילות חישוב, שיעור הניכיון לא ישקף סיכונים, אשר לגביהם כבר הותאמו האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים.
54. שיעור הניכיון אינו תלוי במבנה ההון של התאגיד ובדרך שבה התאגיד מימן את רכישת הנכס מכיוון שתזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהנכס אינם תלויים בדרך שבה התאגיד מימן את רכישת הנכס.
55. כאשר הבסיס של שיעור הניכיון הוא לאחר מסים, יש להתאימו כך שישקף שיעור ניכיון לפני מסים.
56. בדרך כלל, תאגיד ישתמש בשיעור ניכיון יחיד לאומדן שווי השימוש של נכס. ברם, תאגיד ישתמש בשיעורי ניכיון נפרדים לתקופות עתידיות שונות כאשר שווי השימוש רגיש להבדלים בסיכון בתקופות שונות, או רגיש לשינויים הנובעים מהתפלגות שערי הריבית על פני זמן (Term Structure).

הכרה ומדידה של הפסד מירידת הערך

57. סעיפים 58-63 מציגים את הדרישות להכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של נכס בודד. הכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים מטופלים בסעיפים 88-93.
58. יש להפחית את ערך הנכס בספרים לסכום בר-השבה שלו אם, ורק אם, הסכום בר-השבה של הנכס נמוך מערכו בספרים. הפחתה זו מהווה הפסד מירידת ערך.
59. הפסד מירידת ערך יוכר מיידית כהוצאה בדוח רווח והפסד, אלא אם הנכס הוערך מחדש על פי תקן חשבונאות אחר. כל הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש, יטופל כהקטנת אותה הערכה חדשה בהתאם לאותו תקן חשבונאות אחר.⁴
60. הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש יוכר ישירות כנגד קרן הערכה חדשה של הנכס עד לגובה הסכום הקיים בקרן הערכה חדשה לגבי אותו נכס. יתר ההפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש יוכר כהוצאה בדוח רווח והפסד.
61. כאשר סכום ההפסד מירידת ערך של הנכס גדול מערכו בספרים, על התאגיד להכיר בהתחייבות אם, ורק אם, הדבר נדרש על ידי תקן חשבונאות אחר.
62. לאחר ההכרה בהפסד מירידת ערך, יש להתאים את הוצאות הפחת (הפחתה) של הנכס בתקופות הבאות על מנת להקצות את הערך בספרים החדש של הנכס, בניכוי ערך השייר שלו (אם קיים), באופן שיטתי על פני יתרת אורך החיים השימושיים שלו.
63. אם מוכר הפסד מירידת ערך, המסים הנדחים המתייחסים, אם בחובה ואם בזכות, יקבעו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, על ידי השוואה בין הערך בספרים המעודכן של הנכס לבין בסיס המס שלו (ראה נספח ב', הדגמה 3).

⁴ יובהר שאין בהוראות תקן זה לכשעצמם משום מתן היתר לביצוע הערכות חדשות, למעט ביטול הפסד מירידת ערך עד לערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך. מטרתם הבלעדית של הסעיפים בתקן זה המאזכרים הערכה חדשה או זקיפת הפסדים וביטולם ישירות בהון העצמי (ראה סעיפים 113 ו-116 לתקן זה), היא להסדיר את הטיפול בירידת ערך נכסים שהוערכו מחדש בהתאם לתקני חשבונאות אחרים או בהתאם להוראות כל דין.

יחידות מניבות-מזומנים

64. סעיפים 93-65 מפרטים את הדרישות לזיהוי היחידה מניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס ולקביעת הערך בספרים וההכרה בהפסד מירידת ערך, של יחידות מניבות-מזומנים.

זיהוי יחידה מניבה-מזומנים אליה שייך נכס

65. אם ישנו סימן כלשהו לירידת ערכו של נכס, יש לחשב את הסכום בר-ההשבה של אותו נכס. אם לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס הבודד, על התאגיד לחשב את הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס.

66. לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של נכס בודד כאשר:

(א) אומדן שווי השימוש של הנכס אינו קרוב למחיר המכירה נטו שלו (לדוגמא, כאשר תזרימי המזומנים העתידיים משימוש מתמשך בנכס אינם זניחים), וכן

(ב) הנכס אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים. במקרים אלה, שווי השימוש, ולכן, גם הסכום בר-ההשבה, ניתנים לקביעה רק עבור היחידה מניבה-מזומנים אליה שייך הנכס.⁵

67. כמוגדר בסעיף 5, יחידה מניבה-מזומנים של נכס היא הקבוצה הקטנה ביותר של נכסים, המכילה את הנכס, והמניבה תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות. זיהוי היחידה מניבה-מזומנים של נכס מצריך שיקול דעת. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר ההשבה לנכס בודד, תאגיד יזהה את הקיבוץ הקטן ביותר של נכסים, המניב תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים בעיקרם משימוש מתמשך.⁶

68. תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך הם זרימות חיוביות של מזומנים ושווי מזומנים, המתקבלות ממקורות חיצוניים לתאגיד המדווח. לצורך הבחינה אם תזרימי מזומנים חיוביים מנכס (או מקבוצת נכסים) הם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים (או

⁵ **דוגמא ליישום סעיפים 66-65:** בבעלות תאגיד בענף הכרייה מסילת רכבת פרטית התומכת בפעילות הכרייה. מסילה זו יכולה להימכר רק כגרנטאה, וכמו כן אינה מניבה תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים של שאר הנכסים במכרה. לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של מסילת הרכבת הפרטית מכיוון ששווי השימוש של מסילת הרכבת לא ניתן לקביעה, וקרוב לוודאי שהנו שונה מערך הגרט שלה. לפיכך, התאגיד יאמוד את הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים, אליה משתייכת המסילה, במקרה זה, המכרה כולו.

⁶ **דוגמא ליישום סעיפים 67-66:** חברת אוטובוסים מספקת שירותי הסעה על פי חוזה עם רשות מקומית, הדורשת שירות בכמות מינימלית בחמישה קווי אוטובוס נפרדים. ניתן לזהות בנפרד את הנכסים של כל קו אוטובוס ואת תזרימי המזומנים מכל קו אוטובוס. אחד מקווי האוטובוס פועל בהפסד משמעותי. מאחר ולתאגיד אין אפשרות לבטל קו אוטובוס אחד, הרמה הנמוכה ביותר לזיהוי תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים או מקבוצות נכסים אחרות, היא תזרימי המזומנים הנובעים מפעילות חמשת קווי האוטובוס יחדיו. לכן, היחידה מניבה-מזומנים לכל קו אוטובוס היא חברת האוטובוסים ככלל.

מקבוצת נכסים) אחרים, על התאגיד לבחון מגוון גורמים, לרבות צורת הבקרה של ההנהלה על פעילויות התאגיד (כגון, על פי קווי ייצור, יחידות עסקיות, מיקום ספציפי, אזורים גיאוגרפיים או בדרך אחרת), או אופן קבלת ההחלטות על ידי ההנהלה לגבי המשך השימוש או מימוש נכסים ופעילויות. נספח ב', הדגמה 1, מדגימה את אופן הזיהוי של יחידה מניבה-מזומנים.

69. אם קיים שוק פעיל למוצרים המיוצרים על ידי הנכס, או על ידי קבוצת נכסים, נכס זה, או קבוצת נכסים זו, יזוהו כיחידה מניבה-מזומנים, גם אם חלק, או כל, המוצרים הם לשימוש פנימי. במקרה כזה, האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחירי השוק העתידיים של המוצרים ישמש לצורך:

(א) קביעת שווי השימוש של היחידה מניבה-מזומנים, בעת אמידת תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים, המתייחסים לשימוש הפנימי באותם מוצרים, ולצורך

(ב) קביעת שווי השימוש של יחידות מניבות-מזומנים אחרות של התאגיד המדווח, בעת אמידת תזרימי המזומנים השליליים העתידיים, המתייחסים לשימוש הפנימי באותם מוצרים.

70. גם אם חלק, או כל, המוצרים המיוצרים על ידי נכס, או על ידי קבוצת נכסים, משמשים יחידות אחרות בתאגיד המדווח (לדוגמא, מוצרים בשלב ביניים של תהליך ייצור), נכס זה, או קבוצת נכסים זו, מהווים יחידה מניבה-מזומנים נפרדת, אם התאגיד יכול למכור את המוצרים בשוק פעיל. זאת מכיוון שהנכס, או קבוצת הנכסים, יכולים להניב תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שיהיו בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות. שימוש במידע, המתבסס על תקציבים/תחזיות כספיים, המתייחסים ליחידה מניבה-מזומנים כזו, מחייב את התאגיד להתאים את המידע האמור אם מחירי העברה פנימיים אינם משקפים את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחירי שוק עתידיים של המוצרים, המיוצרים על ידי היחידה מניבה-מזומנים.

71. יחידות מניבות-מזומנים צריכות להיות מזוהות באופן עקבי מתקופה לתקופה לאותם נכסים, או סוגי נכסים, אלא אם קיימת הצדקה לשינוי.

72. אם תאגיד מחליט שנכס שייך ליחידה מניבה-מזומנים שונה מזו אליה השתייך בתקופות קודמות, או שסוגי הנכסים המרכיבים את היחידה מניבה-מזומנים השתנו, סעיף 117 דורש גילויים מסוימים לגבי יחידה מניבה-מזומנים זו, אם הוכר או בוטל הפסד מירידת ערך ליחידה מניבה-מזומנים והפסד זה, או ביטול ההפסד, הם מהותיים לגבי הדוחות הכספיים של התאגיד המדווח בכללותם.

סכום בר-השבה וערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים

73. הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים הוא מחיר המכירה נטו שלה או שווי השימוש שלה, כגבוה שבהם. לשם קביעת הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים, יש לקרוא את המונח 'נכס' בסעיפים 56-16 כאילו מתייחס ל-'יחידה מניבה-מזומנים'.

74. **הערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים ייקבע באופן עקבי עם האופן בו נקבע הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים.**

75. הערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים :

(א) כולל את הערך בספרים רק של הנכסים המזוהים ישירות עם, או אלה שניתן להקצותם באופן סביר ועקבי אל, היחידה מניבה-מזומנים ואשר יניבו את תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים, כפי שנאמדו בעת קביעת שווי השימוש של היחידה מניבה-מזומנים.

(ב) אינו כולל את הערך בספרים של התחייבות כלשהי שהוכרה, למעט אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים ללא התייחסות לאותה התחייבות.

זאת מכיוון שמחיר המכירה נטו ושווי השימוש של יחידה מניבה-מזומנים נקבעים ללא התייחסות לתזרימי מזומנים, הקשורים לנכסים שאינם מהווים חלק מהיחידה מניבה-מזומנים, וללא התייחסות להתחייבויות, שכבר הוכרו בדוחות הכספיים (ראה סעיפים 24 ו-36).

76. כאשר נכסים מקובצים לצורך מדידת יכולת ההשבה, חשוב לכלול ביחידה מניבה-מזומנים את כל הנכסים המניבים את תזרימי המזומנים החיוביים הרלוונטיים משימוש מתמשך. אחרת, היחידה מניבה-מזומנים עשויה להיראות כבת-השבה בעוד שבפועל חל הפסד מירידת ערך. קורה לעיתים, שלמרות שנכסים מסוימים תורמים לאומדן תזרימי המזומנים העתידיים של היחידה מניבה-מזומנים, לא ניתן ליחסם ליחידה מניבה-מזומנים באופן סביר ועקבי. מקרים כאלה עשויים לחול לגבי מוניטין ולגבי נכסים משותפים, כגון נכסי משרד ראשי. סעיפים 87-79 מסבירים כיצד לנהוג בנכסים אלו בעת בחינת ירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים.

77. יכול ויתעורר הצורך להתייחס להתחייבויות מסוימות שהוכרו על מנת לקבוע את הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים. מצב זה עשוי לקרות אם מימוש יחידה מניבה-מזומנים עשוי לדרוש מהקונה לקחת על עצמו התחייבויות. במקרה זה, מחיר המכירה נטו (או תזרים המזומנים הצפוי מהמימוש הסופי) של היחידה מניבה-מזומנים הוא אומדן מחיר המכירה של הנכסים וההתחייבות של היחידה מניבה-מזומנים יחד, ובניכוי עלויות מימוש. על מנת לבצע השוואה בעלת משמעות בין הערך בספרים לסכום בר-השבה של היחידה מניבה-מזומנים, יש לנכות את הערך

בספרים של ההתחייבות, הן לצורך קביעת שווי השימוש של היחידה מניבה-מזומנים והן לצורך קביעת הערך בספרים שלה.⁷

78. מסיבות מעשיות, הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים נקבע לעיתים תוך התחשבות בנכסים, שאינם חלק מהיחידה מניבה-מזומנים (כגון, חייבים או נכסים כספיים אחרים) או תוך התחשבות בהתחייבויות, שכבר הוכרו בדוחות הכספיים (לדוגמא, זכאים, הטבות לאחר פרישה, והפרשות אחרות). במקרים כאלה, לערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים נוסף הערך בספרים של אותם נכסים ונגרע ממנו הערך בספרים של אותם התחייבויות.

מוניטין

79. מוניטין, הנובע מרכישה, מייצג תשלום שביצע הרוכש מתוך צפיות להטבות כלכליות עתידיות. ההטבות הכלכליות העתידיות יכולות לנבוע משילוב פורה (Synergy) בין הנכסים המזוהים שנרכשו או מנכסים, אשר, בפני עצמם, אינם עונים על הקריטריונים להכרה בדוחות הכספיים. מוניטין אינו מניב תזרימי מזומנים באופן בלתי תלוי מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות, ולכן, לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של מוניטין כנכס נפרד. כתוצאה מכך, אם קיימים סימנים לירידת ערך של מוניטין, הסכום בר-ההשבה ייקבע ליחידה מניבה-מזומנים, אליה שייך המוניטין. סכום זה ישווה לערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים זו והפסד כלשהו מירידת ערך יוכר בהתאם לסעיף 88.

80. בבחינת ירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, על תאגיד לבחון אם בדוחות הכספיים הוכר מוניטין המתייחס ליחידה מניבה-מזומנים זו. במקרה זה, על התאגיד:

(א) לבצע מבחן 'מטה-מעלה' (Bottom-Up), כלומר, על התאגיד:

(1) לבחון האם ניתן להקצות באופן סביר ועקבי את הערך בספרים של המוניטין ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת, ואז

(2) להשוות בין הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים הנבחנת לבין ערכה בספרים (לרבות הערך בספרים של מוניטין כלשהו שהוקצה) ולהכיר בהפסד מירידת ערך, אם קיים, בהתאם להוראות סעיף 88.

⁷ **דוגמא ליישום סעיפים 75-77:** חברה מפעילה מכרה במדינה בה החוק דורש מהבעלים לשקם את האתר לאחר תום פעילויות הכרייה. עלות השיקום כוללת שיקום התכסית אשר מוסרת עם תחילת עבודות הכרייה. הפרשה בגובה עלות שיקום התכסית הוכרה מייד לאחר הסרתה. סכום ההפרשה הוכר כחלק מעלות המכרה והוא מופחת על פני אורך החיים השימושיים של המכרה. הערך בספרים של ההפרשה לעלויות שיקום הוא 500, השווה לערך הנוכחי של עלויות השיקום. התאגיד בוחן את האפשרות לירידת ערך המכרה. היחידה מניבה-מזומנים של המכרה היא המכרה בכללותו. התאגיד קיבל מספר הצעות לרכישת המכרה במחירים הנעים סביב 800. מחיר זה כולל את העובדה שהקונה ייקח על עצמו את המחויבות לשיקום התכסית. עלויות מימוש המכרה זניחות. שווי השימוש של המכרה הוא כ- 1,200, לא כולל עלויות שיקום. הערך בספרים של המכרה הוא 1,000. מחיר המכרה נטו ליחידה מניבה-מזומנים הוא 800. סכום זה מביא בחשבון את עלויות השיקום, שהפרשה בגינו כבר בוצעה. כתוצאה מכך, אומדן שווי השימוש ליחידה המניבת-מזומנים, לאחר הבאה בחשבון של עלויות השיקום, הינו 700 (שווי שימוש בסך 1,200, בניכוי עלויות שיקום בסך 500). הערך בספרים של היחידה מניבה-מזומנים הוא 500, שהוא הערך בספרים של המכרה בסך 1,000, בניכוי הערך בספרים של ההפרשה לעלויות שיקום בסך 500.

על התאגיד להפעיל את השלב השני של מבחן 'מטה-מעלה' גם אם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי את הערך בספרים של המוניטין ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת.

(ב) ואם, בביצוע מבחן 'מטה-מעלה' התאגיד אינו יכול להקצות באופן סביר ועקבי את הערך בספרים של המוניטין ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת, על התאגיד לבצע גם את מבחן 'מעלה-מטה' (Top-Down), כלומר, על התאגיד:

(1) לזהות את היחידה מניבה-מזומנים הקטנה ביותר, המכילה את היחידה מניבה-מזומנים הנבחנת, אליה ניתן להקצות באופן סביר ועקבי את הערך בספרים של המוניטין (שתיקרא להלן - היחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת'). ואז,

(2) להשוות את הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת' לערכה בספרים (הכולל את הערך בספרים של המוניטין שהוקצה) ולהכיר בהפסד מירידת ערך, אם קיים, בהתאם להוראות סעיף 88.

81. בכל פעם שתאגיד בוחן אם חלה ירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, עליו להביא בחשבון כל מוניטין, הקשור לתזרימי המזומנים העתידיים, שתיב אותה יחידה מניבה-מזומנים. אם ניתן להקצות את המוניטין באופן סביר ועקבי, התאגיד יישם את מבחן 'מטה-מעלה' בלבד. אם לא ניתן להקצות את המוניטין באופן סביר ועקבי, התאגיד יישם גם את מבחן 'מטה-מעלה' וגם את מבחן 'מעלה-מטה' (ראה נספח ב', הדגמה 7).

82. מבחן 'מטה-מעלה' מבטיח שתאגיד יכיר בכל הפסד מירידת ערך הקיים ביחידה מניבה-מזומנים, לרבות בגין מוניטין, הניתן להקצאה באופן סביר ועקבי. כאשר נדרש מאמץ או עלות מופרזים להקצות את המוניטין באופן סביר ועקבי במסגרת מבחן 'מטה-מעלה', השילוב של מבחן 'מטה-מעלה' ומבחן 'מעלה-מטה' מבטיח שתאגיד יכיר:

(א) תחילה, בכל הפסד מירידת ערך הקיים ביחידה מניבה-מזומנים ללא הבאה בחשבון של מוניטין, ולאחר מכן,

(ב) בכל הפסד מירידת ערך הקיים לגבי מוניטין. מכיוון שהתאגיד מיישם תחילה את מבחן 'מטה-מעלה' לכלל הנכסים שייתכן שחלה ירידת ערך לגביהם, כל הפסד מירידת ערך, המזוהה ביחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת' במסגרת מבחן 'מעלה-מטה', מתייחס אך ורק למוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת'.

83. אם מיושם מבחן 'מעלה-מטה', על התאגיד לקבוע באופן רשמי את הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת', אלא אם כן קיימות ראיות משכנעות, המצביעות על כך שלא קיים סיכון לירידת ערך של היחידה מניבה-מזומנים 'הכוללת' (ראה סעיף 12).

נכסים משותפים

84. נכסים משותפים כוללים נכסים קבוצתיים או חטיבתיים, כגון בניין ההנהלה הראשית או חטיבה של התאגיד, מרכז המחשבים או מרכז המחקר של התאגיד. מבנה התאגיד קובע אם נכס עונה על ההגדרה בתקן זה לנכסים משותפים ליחידה מניבה-מזומנים מסוימת. המאפיינים הבולטים של נכסים משותפים הם שהם אינם מניבים תזרימי מזומנים חיוביים באופן בלתי תלוי מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות, ולא ניתן לייחס את מלוא הערך בספרים שלהם ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת.

85. מאחר ונכסים משותפים אינם מניבים תזרימי מזומנים חיוביים נפרדים, הסכום בר-ההשבה של נכס משותף יחיד אינו ניתן לקביעה, אלא אם ההנהלה מחליטה לממש את הנכס. כתוצאה מכך, אם קיים סימן, המצביע על האפשרות שחלה ירידת ערך של נכס משותף, ייקבע הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס המשותף, תבוצע השוואה לערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים זו, והפסד מירידת ערך, אם קיים, יוכר בהתאם להוראות סעיף 88.

86. בבחינת ירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, על תאגיד לזהות את כל הנכסים המשותפים הקשורים ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת. לגבי כל נכס משותף שזוהה, על התאגיד ליישם את סעיף 80, כלומר:

(א) אם הערך בספרים של הנכס המשותף ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת, על התאגיד ליישם את מבחן 'מטה-מעלה' בלבד, ו-

(ב) אם הערך בספרים של הנכס המשותף לא ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת, על התאגיד ליישם גם את מבחן 'מטה-מעלה' וגם את מבחן 'מעלה-מטה'.

87. הוראות סעיפים 81-83 יחולו על נכסים משותפים בשינויים המתחייבים. הדגמה לאופן הטיפול בנכסים משותפים מוצגת בנספח ב', הדגמה 8.

הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים

88. יש להכיר בהפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים אם, ורק אם, הסכום בר-ההשבה שלה נמוך מערכה בספרים. יש להקצות את ההפסד מירידת הערך לצורך הקטנת הערך בספרים של נכסי היחידה לפי הסדר הבא:

(א) תחילה, למוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים (אם קיים), ולאחר מכן,

(ב) לשאר נכסי היחידה באופן יחסי לערך בספרים של כל נכס ביחידה.

הפחתות אלו בערכים בספרים יטופלו כהפסד מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לאמור בסעיף 59.

89. לצורך הקצאת ההפסד מירידת ערך בהתאם לאמור בסעיף 88, הערך בספרים של נכס לא ירד מתחת לגובה מבין:

(א) מחיר המכירה נטו שלו (אם ניתן לקביעה),

(ב) שווי השימוש שלו (אם ניתן לקביעה), או

(ג) אפס.

סכום ההפסד מירידת ערך שלא הוקצה לנכס עקב מגבלה זו, יוקצה לשאר הנכסים ביחידה באופן יחסי.

90. ערכו בספרים של מוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים מוקטן לפני שמוקטן ערכם בספרים של יתר הנכסים ביחידה, עקב אופיו.

91. אם לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של כל נכס ביחידה מניבה-מזומנים ללא עלות או מאמץ מופרזים, תקן זה מחייב הקצאה שרירותית של ההפסד מירידת ערך לנכסי היחידה, למעט מוניטין, מאחר וכל נכסי היחידה מניבה-מזומנים פועלים במשותף.

92. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של נכס בודד (ראה סעיף 66):

(א) יש להכיר בהפסד מירידת ערך לנכס אם ערכו בספרים עולה על הגובה מבין מחיר המכירה נטו שלו לבין תוצאות נהלי ההקצאה שתוארו בסעיפים 88 ו-89, וכן,

(ב) אין להכיר בהפסד מירידת ערך לנכס אם לא קיימת ירידת ערך של היחידה מניבה-מזומנים אליה הוא שייך. הנחייה זו חלה גם אם מחיר המכירה נטו של הנכס נמוך מערכו בספרים.⁸

93. לאחר שיושמו הוראות סעיפים 88 ו-89, יש להכיר בהתחייבות בגובה יתרת ההפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים אם, ורק אם, הדבר נדרש על ידי תקני חשבונאות אחרים.

⁸ **דוגמא ליישום סעיפים 88-92**: מכונה ניזוקה באופן פיסה אך עדיין בעלת כושר עבודה, אם כי לא כבעבר. מחיר המכירה נטו של המכונה נמוך מהערך בספרים שלה. המכונה אינה מניבה תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים משימוש מתמשך. קבוצת הנכסים הקטנה ביותר הניתנת לזיהוי, הכוללת את המכונה, ושנייה תזרימי מזומנים שאינם תלויים בתזרימי מזומנים מנכסים אחרים, הנו קו הייצור אליו שייכת המכונה. הסכום בר-ההשבה של קו הייצור מראה שבקו הייצור בכללותו לא חלה ירידת ערך.

הנחה 1: תחזיות/תקציבים שאושרו על ידי ההנהלה אינם משקפים התקשרות של ההנהלה להחליף את המכונה. לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של המכונה בנפרד, מאחר ושווי השימוש של המכונה: (א) יכול להיות שונה ממחיר המכירה נטו של המכונה, וכן (ב) יכול להיקבע רק עבור היחידה מניבה-המזומנים לה שייכת המכונה (קו הייצור). לא חלה ירידת ערך בקו הייצור, לכן, אין להכיר בהפסד מירידת ערך למכונה. אף על פי כן, ייתכן שהתאגיד צריך לאמוד מחדש את תקופת הפחתה או את שיטת הפחתה של המכונה. ייתכן שתקופת הפחתה קצרה יותר או שיטת פחת מואצת יותר דרושה כדי לשקף טוב יותר את יתרת אורך החיים השימושיים הצפוי של המכונה או של התבנית שלפיה צורך התאגיד את ההטבות הכלכליות מן המכונה.

הנחה 2: תחזיות/תקציבים שאושרו על ידי ההנהלה משקפים התקשרות של ההנהלה להחליף את המכונה ולמכור אותה בעתיד הקרוב. תזרימי המזומנים משימוש מתמשך במכונה עד למועד מכירתה צפויים להיות זניחים. ניתן להעריך כי שווי השימוש של המכונה הנו בקירוב מחיר המכירה נטו שלה. לפיכך, ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של המכונה, ללא קשר ליחידה מניבה-המזומנים אליה שייכת המכונה (קו הייצור). מאחר ומחיר המכירה נטו של המכונה נמוך מערכו בספרים, יש להכיר בהפסד מירידת ערך למכונה.

ביטול הפסד מירידת ערך

94. סעיפים 95-101 מפרטים את הדרישות לביטול הפסד מירידת ערך (Reversal of an impairment loss) של נכס, או של יחידה מניבה-מזומנים, שהוכר בשנים קודמות. דרישות אלה משתמשות במונח 'נכס' אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים. דרישות נוספות מפורטות בסעיפים 102-106 עבור נכסים בודדים, בסעיפים 107-108 עבור יחידה מניבה-מזומנים ובסעיפים 109-110 עבור מוניטין.

95. על תאגיד להעריך בכל תאריך מאזן אם קיים סימן כלשהו, המצביע על כך שהפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד או קטן. אם קיים סימן כזה, על התאגיד לאמוד את הסכום בר-ההשבה של אותו נכס.

96. לצורך הבחינה אם מתקיים סימן כלשהו, המצביע על כך שהפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד או קטן, על תאגיד לשקול לפחות, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

(א) במהלך התקופה חלה עלייה משמעותית בערך השוק של הנכס.

(ב) שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על התאגיד חלו במהלך התקופה, או צפויים לחול בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, השיווקית, הכלכלית או המשפטית שבה פועל התאגיד, או בשוק אליו מיועד הנכס.

(ג) במהלך התקופה חלה ירידה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק וסביר שירידות אלו ישפיעו על שיעור הניכיון, ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס, ויגדילו באופן מהותי את הסכום בר-ההשבה של הנכס.

מקורות מידע פנימיים

(ד) שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על התאגיד חלו במהלך התקופה, או צפויים לחול בעתיד הקרוב, בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס, או צפוי להיעשות שימוש בנכס. שינויים אלה כוללים יציאות הוניות, שבוצעו במהלך התקופה, במטרה לשפר או להגדיל את רמת הביצועים של הנכס מעבר לזו שהוערכה לפני שבוצעו היציאות ההוניות, או התקשרות להפסקה או לשינוי מבני של הפעילות אליה שייך הנכס. וכן,

(ה) קיימות ראיות ממערכת הדיווח הפנימי המצביעות על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הנם, או יהיו, טובים מהצפוי.

97. הסימנים, המצביעים על הקטנה פוטנציאלית של הפסד מירידת ערך, המפורטים בסעיף 96 הם בעיקרם תמונת ראי של הסימנים, המצביעים על ירידת ערך פוטנציאלית של נכס, המפורטים

בסעיף 9. עיקרון המהותיות ייושם בעת בחינת הצורך בביטול הפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בשנים קודמות ובקביעת הסכום בר-ההשבה של נכס.

98. אם קיים סימן המצביע על אי קיומו או על הקטנתו של הפסד שהוכר מירידת ערך של נכס, הדבר עשוי להצביע על כך שיתרת אורך החיים השימושיים של הנכס, שיטת הפחת (ההפחתה) או ערך השייר, דורשים בחינה והתאמה בהתאם לתקני החשבונאות האחרים החלים על הנכס, וזאת גם אם לא יוכר ביטול כלשהו של הפסד מירידת ערך של נכס.

99. **הפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בשנים קודמות, יבוטל אם, ורק אם, חלו שינויים באומדנים, ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך. במקרה כזה, הערך בספרים של הנכס יוגדל לסכום בר-ההשבה שלו. עלייה זו מהווה ביטול של הפסד מירידת ערך.**

100. ביטול הפסד מירידת ערך משקף עלייה באומדן פוטנציאל השירות של נכס, משימוש או ממכירה, מהמועד שבו התאגיד הכיר בהפסד האחרון מירידת ערך לאותו נכס. תאגיד נדרש לזהות את השינוי באומדנים, שגרם לעלייה באומדן פוטנציאל השירות. דוגמאות לשינויים באומדנים כוללות:

- (א) שינוי בבסיס לקביעת הסכום בר-ההשבה (בין אם הסכום בר-ההשבה מתבסס על מחיר מכירה נטו ובין אם הוא מבוסס על שווי השימוש).
- (ב) אם הסכום בר-ההשבה נקבע על פי שווי השימוש: שינוי בסכום או בעיתוי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, או שינוי בשיעור הניכיון.
- (ג) אם הסכום בר-ההשבה נקבע על פי מחיר מכירה נטו: שינוי באומדן אחד המרכיבים של מחיר המכירה נטו.

101. שווי השימוש של נכס יכול לעלות על הערך בספרים של הנכס, פשוט מפני שהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים גדל ככל שתזרימי המזומנים קרבים והולכים. עם זאת, אין בכך עלייה בפוטנציאל השירות של הנכס. לכן, אין לבטל הפסד מירידת ערך רק עקב חלוף זמן (כלומר, עקב מימוש ערך הזמן הנובע מחישובי ערך נוכחי), גם אם הסכום בר-ההשבה של הנכס נעשה גבוה מערכו בספרים.

ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד

102. **ערך בספרים של נכס, שעלה כתוצאה מביטול הפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות.**

103. כל עלייה בערך בספרים של נכס מעבר לערך בספרים, שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות, מהווה הערכה חדשה. ביישום כללי החשבונאות להערכה חדשה כזו, תאגיד יישם את תקני החשבונאות הרלוונטיים לנכס.

104. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס יוכר מיידית כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא אם הנכס מוצג בסכום שהוערך מחדש בהתאם לתקן חשבונאות אחר. כל ביטול של הפסד מירידת ערך בגין נכס שהוערך מחדש יטופל כהערכה חדשה בהתאם לאותו תקן חשבונאות אחר.

105. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש יזוכה ישירות להון העצמי תחת הכותרת קרן הערכה חדשה. עם זאת, אם ההפסד מירידת ערך של אותו נכס שהוערך מחדש הוכר בעבר כהוצאה בדוח רווח והפסד, ביטול אותו הפסד מירידת ערך יוכר כהכנסה בדוח רווח והפסד.

106. הוכר ביטול של הפסד מירידת הערך, הפחת (ההפחתה) של הנכס בתקופות הבאות יותאם על מנת לפרוס את הערך בספרים החדש, בניכוי ערך השייר (אם קיים), בצורה עקבית על פני יתרת אורך החיים השימושיים שלו.

ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים

107. ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים יוקצה להגדלת הערך בספרים של נכסי היחידה, פרט למוניטין, באופן יחסי לערך בספרים של כל נכס ביחידה. עליות אלו בערכים בספרים יטופלו כביטול של הפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לאמור בסעיף 104.

108. לצורך הקצאת ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים בהתאם לסעיף 107, הערך בספרים של נכס לא יעלה על הנמוך מבין:

(א) הסכום בר-ההשבה שלו (אם ניתן לקביעה), לבין

(ב) הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של נכס בשנים קודמות.

סכום ביטול של הפסד מירידת ערך שלא הוקצה לנכס עקב מגבלה זו, יוקצה לשאר הנכסים ביחידה באופן יחסי.

איסור ביטול הפסד מירידת ערך של מוניטין

109. כחריג לדרישות המפורטות בסעיף 99, הפסד מירידת ערך, שהוכר לגבי מוניטין, לא יבוטל.

110. כללי חשבונאות מקובלים, לנכסים בלתי מוחשיים, אוסרים על הכרה במוניטין שנוצר בתאגיד. עקב הקושי להבחין בין מוניטין חדש שנוצר בתאגיד לבין ביטול של ירידת ערך מוניטין ומכיוון שהתנאים, אשר בהם ניתן היה תיאורטית לבטל הפסד מירידת ערך מוניטין בתקופות הבאות, מתקיימים רק במצבים נדירים, אין לבטל הפסד מירידת ערך מוניטין.

ירידת ערך של השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת

111. תאגיד יבחן בכל תאריך מאזן האם קיימים סימנים, המצביעים על ירידת ערך של ההשקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת. אם מתקיים סימן, על התאגיד לאמוד את הסכום בר-השבה של ההשקעה בהתאם להוראות תקן זה.⁹ שווי השימוש של ההשקעה ייאמד, תוך שימוש בשיעור הניכיון המתאים, כדלקמן:

(א) חלק התאגיד בערך הנוכחי של אומדני תזרימי המזומנים, שאותם צפויה החברה המוחזקת בכללותה לייצר, או

(ב) הערך הנוכחי של אומדני תזרימי המזומנים הצפויים להתקבל כדיוידנד מההשקעה וממימושה הסופי של ההשקעה.

סימנים לירידת ערך של השקעה במניות חברה מוחזקת כאמור כוללים, נוסף על הסימנים המפורטים בסעיף 9, ירידה במחירי הבורסה, לפיהם שווי ההשקעה נמוך משמעותית מהערך בספרים, עסקאות שנעשו במחירים נמוכים מהערך בספרים, הפסדים מתמשכים בחברה המוחזקת, התייחסות רואה החשבון של החברה המוחזקת בדוח המבקרים לספקות לגבי קיום "עסק חי" או לאי וודאות בסכום מהותי. ירידה במחירי הבורסה, כמו גם יתר הסימנים שצוינו לעיל, אינם מצביעים בהכרח על ירידת ערך ויש לבדוק ולהתייחס לכל מקרה לגופו.

112. סכום בר-השבה של השקעה במניות חברה מוחזקת, שאינה חברה בת, מוערך לכל חברה מוחזקת בנפרד, אלא אם החברה המוחזקת אינה מייצרת תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, שהם בעיקרם בלתי תלויים בתזרימי מזומנים, הנובעים מנכסים אחרים של התאגיד המדווח. הפסד מירידת ערך יוקצה, בהתאם לתקן זה, תחילה למוניטין, ולאחר מכן ליתרת חשבון ההשקעה. ביטול הפסד מירידת ערך ייעשה בהתאם לתקן זה, תוך בחינת ההשקעה בכללותה. אין לבטל הפסד מירידת ערך שהוקצה למוניטין.

גילוי

113. לכל השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת, שהיא מהותית לדוחות הכספיים בכללותם, ולכל סוג של נכסים אחרים, על הדוחות הכספיים לתת גילוי לגבי:

(א) סכום ההפסדים מירידת ערך שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה והסעיף או הסעיפים בדוח רווח והפסד בו נכללו ההפסדים מירידת ערך,

⁹ תאגיד עשוי להשקיע בחברה מוחזקת באמצעות אופציות, אג"ח, אג"ח להמרה והלוואות לזמן ארוך. נכסים אלה הם נכסים כספיים ותקן זה אינו חל עליהם.

- (ב) סכום הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה והסעיף או הסעיפים בדוח רווח והפסד בו נכללו הביטולים של הפסדים מירידת ערך,
 (ג) סכום הפסדים מירידת ערך שהוכרו ישירות בהון העצמי במהלך התקופה, וכן,
 (ד) סכום הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו ישירות בהון העצמי במהלך התקופה.

114. סוג של נכסים הנו קבוצת נכסים בעלת אופי ושימוש דומה במסגרת פעילויות התאגיד.

115. המידע הנדרש בסעיף 113 יכול להיות מוצג במשולב עם מידע אחר שניתן לו גילוי לאותו סוג של נכסים. לדוגמא, מידע זה יכול להיכלל במסגרת ההתאמה בין הערך בספרים של רכוש קבוע בתחילת תקופה לבין הערך בספרים לסוף התקופה.

116. תאגיד המיישם את תקן חשבונאות מספר 11, דיווח מגזרי, ייתן את הגילוי המפורט להלן לכל מגזר בר-דיווח בהתבסס על המתכונת הראשית של התאגיד לדיווח מגזרי (כמוגדר בתקן חשבונאות מספר 11):

- (א) סכומי הפסדים מירידת ערך שהוכרו בדוח רווח והפסד או שהוכרו ישירות בהון העצמי, במהלך התקופה, וכן,
 (ב) סכומי הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו בדוח רווח והפסד, או שהוכרו ישירות בהון העצמי במהלך התקופה.

117. אם במהלך תקופת הדיווח הוכר או בוטל הפסד מירידת ערך של נכס, או של יחידה מניבה-מזומנים, שהוא מהותי לדוחות הכספיים של התאגיד המדווח בכללותם, על התאגיד לתת גילוי:

(א) בדבר האירועים והנסיבות שהובילו להכרה או לביטול הפסד מירידת ערך.

(ב) סכום הפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל.

(ג) לגבי נכס בודד:

(1) אופי הנכס, ו-

(2) המגזר בר-הדיווח אליו שייך הנכס, בהתבסס על המתכונת הראשית של תאגיד לדיווח מגזרי (כמוגדר בתקן חשבונאות מספר 11, אם התאגיד מיישם את תקן חשבונאות מספר 11).

(ד) לגבי יחידה מניבה-מזומנים:

(1) תיאור היחידה מניבה-מזומנים (כגון, האם היא קו ייצור, מפעל, פעילות עסקית, אזור גיאוגרפי, מגזר בר-דיווח כמוגדר בתקן חשבונאות מספר 11, או אחר).

- (2) סכום ההפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל לפי סוג נכסים ולפי מגזרים בני דיווח, בהתבסס על המתכונת הראשית של תאגיד לדיווח מגזרי (כמוגדר בתקן חשבונאות מספר 11, אם התאגיד מיישם את תקן חשבונאות מספר 11).
- (3) אם מקבץ הנכסים לצורך זיהוי היחידה מניבה-מזומנים השתנה מאז עריכת האומדן הקודם, של הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים (אם נערך), על התאגיד לתאר את אופן קיבוץ הנכסים הנוכחי והקודם ואת הסיבות לשינוי האופן בו מזוהה היחידה מניבה-מזומנים.
- (ה) אופן החישוב של הסכום בר-ההשבה של הנכס (יחידה מניבה-מזומנים) - מחיר מכירה נטו שלו או שווי השימוש שלו.
- (ו) אם הסכום בר-ההשבה הוא מחיר המכירה נטו, הבסיס ששימש לקביעת מחיר המכירה נטו (כגון, אם מחיר המכירה נקבע ביחס לשוק פעיל או בדרך אחרת), ו-
- (ז) אם הסכום בר-ההשבה הוא שווי השימוש, שיעור(י) הניכיון ששימש(ו) בחישוב האומדן הנוכחי והאומדן הקודם (אם היה) של שווי השימוש.

118. אם הסכום המצרפי של הפסדים מירידת ערך, שהוכרו (בוטלו) בתקופת הדיווח, הוא מהותי ביחס לדוחות הכספיים של התאגיד המדווח בכללותם, על התאגיד לתת גילוי תמציתי לפרטים הבאים:

- (א) הסוגים העיקריים של נכסים, שהושפעו מההפסדים מירידת הערך (מביטולים של הפסדים מירידת ערך) ושלא ניתן בגינם גילוי במסגרת סעיף 117, ו-
- (ב) האירועים והנסיבות העיקריים שהובילו להכרה (לביטול) של אותם הפסדים מירידת ערך ושלא ניתן בגינם גילוי במסגרת סעיף 117.

119. התקן מעודד תאגידים לתת גילוי להנחות המפתח ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של נכסים (יחידות מניבות-מזומנים) במהלך התקופה.

הוראות מעבר

120. הפסדים מירידת ערך (או ביטולים של הפסדים מירידת ערך), הנובעים מיישום תקן חשבונאות זה יוכרו, בהתאם לתקן זה, ברווח לפני מסים על ההכנסה לתקופה, למעט:

- (א) הפסד מירידת ערך (או ביטול הפסד מירידת ערך) של נכס שהוערך מחדש יטופל כהקטנה (או כהגדלה) בקרן הערכה חדשה.
- (ב) ביטול הפסד מירידת ערך שנזקף, לפני מועד תחילתו של תקן זה, כנגד קרן הון מהפרשי תרגום של יחידות מוחזקות אוטונומיות בזכות, בהתאם לגילוי דעת 68, שיטת השווי המאזני, ייזקף ישירות לאותה קרן הון.
- (ג) הפסד מירידת ערך נכס, בגובה ההפרש, שבין הערך בספרים למועד תחילת התקן לבין הסכום בר-ההשבה לאותו מועד, ייזקף לדוח רווח והפסד בסעיף "השפעה מצטברת

לתחילת שנה של שינוי שיטה חשבונאית", אם, ורק אם, ההפסד כאמור לא הוכר בעבר, רק עקב כך שסך תזרימי המזומנים העתידיים הבלתי מהוונים נטו עלה על הערך בספרים.

121. תקני חשבונאות אחרים, שקדמו לתקן זה, כללו דרישות לגבי הכרה וביטול של הפסדים מירידת ערך (לדוגמא, גילוי דעת 68 של לשכת רואי חשבון בישראל). ברם, עשויים להתעורר הבדלים ביחס להערכות קודמות, מאחר ותקן זה מפרט כיצד למדוד את הסכום בר-ההשבה וכיצד להתייחס ליחידה מניבה-מזומנים של נכס. יהיה זה קשה לקבוע את אומדן הסכום בר-ההשבה למפרע. לכן, תאגיד לא יישם את שיטת 'ההצגה מחדש'. עם זאת, על מנת למנוע עיוות של דוח רווח והפסד בתקופה הראשונה בה מיושם התקן, נקבע כי במקרים מסוימים, כאמור בסעיף 120, יקבע הסכום בר-ההשבה ליום 1 בינואר 2003 וההפסד מירידת ערך כתוצאה מיישום לראשונה של התקן ייזקף כהשפעה מצטברת של שינוי שיטה חשבונאית.

תחילה

122. תקן חשבונאות זה יחול על הדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ב- 1 בינואר, 2003, או לאחוריו. הוועדה מעודדת יישום מוקדם של התקן בדוחות הכספיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2002. אם תאגיד מיישם תקן זה לגבי דוחות כספיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2002, עליו לתת גילוי לעובדה זו.

שינויים בתקני חשבונאות אחרים

123. סעיף 17(ב) לגילוי דעת 36, כללים לעריכת דוחות כספיים מותאמים על-פי השינויים בכוח הקנייה הכללי של המטבע הישראלי ישונה כדלקמן: "תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, חל גם על הדוחות הכספיים המותאמים."

124. שינויים בגילוי דעת 57, דינים וחשבונות כספיים מאוחדים:

א. סעיף 2.8.6 ישונה כדלקמן: "מוניטין שנוצר בעת רכישת השקעה בחברה בת יוצג כנכס במאזן המאוחד כל עוד הוא מייצג ערך כלכלי."

ב. סעיף 2.9.6 בגילוי דעת 57 ישונה כדלקמן: "אין לבטל הפסדים המייצגים ירידת ערך בערכם של הנכסים הלא כספיים ששימשו נשוא העיסקאות הבין-חברתיות."

ג. סעיף 2.9.8.4 בגילוי דעת 57 ישונה כדלקמן: "הפסד המייצג ירידת ערך של נכס לא כספי, נשוא העיסקה הבין-חברתית, יוכר במלואו."

ד. סעיף 3.4.4 בגילוי דעת 57 ישונה כדלקמן: "יש לבחון ירידת ערך של המוניטין בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."

ה. סעיף 3.5.5 בגילוי דעת 57 ישונה כדלקמן: "אין לבטל הפסדים המייצגים ירידת ערך בערכם של הנכסים הלא כספיים ששימשו נשוא העיסקאות הבין-חברתיות."

125. שינויים בגילוי דעת 68, שיטת השווי המאזני:

א. סעיף 14 ישונה כדלקמן: "הוצגה ההשקעה לפי שיטת השווי המאזני, וקרה מקרה כמפורט בסעיפים 13(ב), 13(ג) ו-13(ד) לעיל, תמשיך ההשקעה להיות מוצגת באותו ערך, שבו הייתה רשומה בעת קרות המקרה, ואולם אם חלה ירידה בשווי ההשקעה, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, תופחת ההשקעה בהתאם. כמו כן, תיעשינה הפרשות לפי הצורך בגין ערבויות שניתנו. (ראה גם סעיף 52 להלן)."

ב. סעיף 43 ישונה כדלקמן: "במקרה שנוצרו הפסדים מעיסקאות בין חברתיות - הטיפול בהם יהיה בדומה לטיפול ברווחים כמצוין לעיל, ואולם אין לבטל הפסדים המייצגים ירידת ערך בערכם של הנכסים הלא כספיים נשוא העיסקאות הבין חברתיות."

ג. סעיף 52 ישונה כדלקמן:

"א. תאגיד יישם את תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, על השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת.

ב. חלה ירידת ערך, כמשמעותה בתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, של השקעה בחברה מוחזקת אוטונומית בחו"ל ונזקפו בעבר להון העצמי הפרשי תרגום בגין השקעה זו על פי תקן חשבונאות מספר 13, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ, או על פי הבהרה 8 לגילוי דעת 36, בעת היותה בתוקף, אין לזקוף חלק מהפרשי התרגום לדוח רווח והפסד בעת ההכרה בהפסד מירידת ערך."

126. שינויים בתקן חשבונאות מספר 3, היוון עלויות אשראי:

א. סעיף 13 ישונה כדלקמן: "עלתה היתרה בספרים על הסכום בר-ההשבה, תיעשה הפרשה לירידת ערכו של הנכס בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."

ב. סעיף 14 ישונה כדלקמן: "תהליך היוון עלויות האשראי בתקופות דיווח שלאחר היווצרותה של הפרשה לירידת ערך כאמור לעיל, לא יופסק בעקבות יצירת אותה הפרשה. מדי תקופת דיווח תאגיד יבחן האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך, או סימנים המצביעים על כך שהפסד מירידת ערך, שהוכר בשנים קודמות אינו קיים עוד, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."

127. שינויים בתקן חשבונאות מספר 8, פעילויות מופסקות:

א. סעיף 18(ב) ישונה כדלקמן: "תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים"

- ב. בסעיף 22 במקום המילים "לפי המקרה" במשפט האחרון ירשם "בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."
- ג. לסעיף 23 יוספו המילים הבאות בתחילת הסעיף "בעת יישום תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים"
- ד. לסעיף 23(א) יוספו המילים הבאות בסוף הסעיף "בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."
- ה. לסעיף 23(ג) יוספו המילים הבאות בסוף הסעיף "בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."
- ו. לסעיף 24 יוספו המילים הבאות בסוף הסעיף "בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."
- ז. בסעיף 1(ב) לנספח א' יש למחוק את סעיפים 22, 23 ו- 24.
- ח. בסעיף 1 (ג) לנספח א' יש להוסיף "בכל מקום בתקן הבינלאומי בו נכללה התייחסות לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים נאמר תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים."
128. סעיף 7 לתקן חשבונאות מספר 13, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ - הגדרת שווי הוגן תשונה כך שהמילים "וללא מגבלת מידע." ימחקו ובמקומן תבואנה המילים "הפועלים בצורה מושכלת."

נ ס פ ח ' א

ההבדלים בין תקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים (1998)

1. סעיף 1 למבוא לתקן הבינלאומי הושמט ברובו בתקן זה. סעיף 1 למבוא לתקן חוזר על הוראות סעיף 2 לתקן זה (ראה הבדל בסעיף 4 לנספח זה).
2. סעיף 13 למבוא לתקן הבינלאומי קובע כי התקן יאומץ לראשונה בשיטת 'מכאן ולהבא'. סעיף 13 למבוא לתקן זה קובע כי התקן יאומץ לראשונה, במרבית המקרים, בשיטת 'מכאן ולהבא'.
3. סעיף 1 לתקן הבינלאומי קובע כי התקן ייושם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים. התקן לא ייושם על נכסים כספיים, שאינם בגדר השקעות בחברות בנות, בחברות מוחזקות ועסקאות משותפות. סעיפים 1(ו) ו-1(ז) לתקן הבינלאומי הושמטו מתקן זה. סעיף 1 לתקן זה קובע כי התקן ייושם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים, המופיעים במאזן של התאגיד המדווח. התקן לא ייושם לגבי נכסים כספיים, פרט להשקעות בחברות מוחזקות, שאינן חברות בנות.
4. סעיף 2 לתקן הבינלאומי הושמט מתקן זה. סעיף 2 לתקן זה קובע כי אם לתאגיד חברות בנות או חברות בשליטה משותפת, האמור בסעיף 1 לתקן ייושם לגבי המאזן המאוחד של התאגיד. כאשר במאזן המאוחד הופחתו יתרות עודפי עלות, המיוחסות לנכסי חברה בת או חברה בשליטה משותפת, במאזן הנפרד של החברה האם, ההפחתה תוצג כניכוי מחשבון ההשקעה בחברה הבת או בחברה בשליטה משותפת.
5. סעיף 3 לתקן הבינלאומי הושמט מתקן זה.
6. לסעיף 20 בתקן זה נוספה הבהרה כי אומדן הסכום בר-השבה הוא לתאריך נתון וראוי שיחושב סמוך לתאריך המאזן. מאחר ושווקים, תנאי השוק, ופרמטרים אחרים המשפיעים על סכום בר-השבה משתנים על פני זמן, סכום בר-השבה יכול להיות לא נכון או לא מתאים במועד אחר.
7. התקן הבינלאומי מאפשר ביטול של הפסד מירידת ערך של מוניטין בתקופות העוקבות אם:
 - (א) ירידת הערך נגרמה כתוצאה מאירוע חיצוני ספציפי בעל אופי יוצא דופן שאינו צפוי לחזור על עצמו, וכן,
 - (ב) אירועים חיצוניים עוקבים ביטלו את ההשפעה של אותו אירוע.
 תקן זה אינו מתיר ביטול של הפסד מירידת ערך של מוניטין. לפיכך, סעיף 11 למבוא וסעיפים 107, 109 ו-110 לתקן הבינלאומי וסעיף 43 לנספח ב' שונו בהתאם בתקן זה וסעיפים 111-112 לתקן הבינלאומי הושמטו מתקן זה.

8. סעיפים 111-112 לתקן זה כוללים הוראות לגבי מועד קביעת סכום בר-השבה של השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת, אופן קביעת שווי שימוש של השקעה כאמור, אופן הקצאת הפסד מירידת ערך של השקעה כאמור, וכן פירוט סימנים נוספים, המצביעים על ירידת ערך של השקעה כאמור, אשר לא נכללו בתקן הבינלאומי.
9. סעיף 113 לתקן הבינלאומי דורש גילוי מסוים לכל סוג של נכסים. סעיף 113 לתקן זה דורש אותו גילוי לכל השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת, שהיא מהותית לדוחות הכספיים בכללותם, ולכל סוג של נכסים אחרים.
10. הוראות המעבר בסעיפים 120-121 לתקן הבינלאומי הן כי התקן ייושם בשיטת 'מכאן ולהבא' ואין ליישם את שיטת 'הצגה מחדש' או שיטת 'השפעה מצטברת' לצורך אימוץ התקן. לעומת זאת, סעיפים 120-121 בתקן זה קובעים כי הפסדים מירידת ערך (או ביטולים של הפסדים מירידת ערך), הנובעים מיישום תקן חשבונאות זה יוכרו בהתאם לתקן זה. כלומר, ברווח לפני מסים על ההכנסה לתקופה, למעט:
- (א) הפסד מירידת ערך (או ביטול הפסד מירידת ערך) של נכס שהוערך מחדש יטופל כהקטנה (או כהגדלה) בקרן הערכה חדשה.
- (ב) ביטול הפסד מירידת ערך שנוקף, לפני מועד תחילתו של תקן זה, כנגד קרן הון מהפרשי תרגום של יחידות מוחזקות אוטונומיות בזכות, בהתאם לגילוי דעת 68, שיטת השווי המאזני, ייקף ישירות לאותה קרן הון.
- (ג) הפסד מירידת ערך נכס, בגובה ההפרש שבין הערך בספרים למועד תחילת התקן לבין הסכום בר-ההשבה לאותו מועד, ייקף לדוח רווח והפסד בסעיף "השפעה מצטברת לתחילת שנה של שינוי שיטה חשבונאית", אם, ורק אם, ההפסד כאמור לא הוכר בעבר, רק עקב כך שסך תזרימי המזומנים העתידיים הבלתי מהוונים נטו עלה על הערך בספרים.
11. לתקן זה נוספו גם סעיפים 123-128, הכוללים שינויים בתקני חשבונאות אחרים.
12. לתקן זה נוספו הערות שוליים 1, 2, 4, ו-9.
13. דברי ההסבר (Basis for conclusions) הכוללים את הבסיס למסקנות לא נכללו בתקן זה. מסמך שיקולים ונימוקים לתקן חשבונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים, יפורסם בנפרד.
14. התייחסות לתקני חשבונאות בינלאומיים:
- (א) המונח "תקני חשבונאות בינלאומיים" בסעיף 3 למבוא ובסעיפים 4, 14, 59, 61, 93, 98, 103, 104, 110 ו-121 לתקן הבינלאומי, ובסעיפים 32 ו-37 לנספח ב' לתקן הבינלאומי, הוחלפו במונח "תקני חשבונאות אחרים" או "כללי חשבונאות מקובלים".
- (ב) הפניות לתקני חשבונאות בינלאומיים בסעיפים 1, 3 ו-13 למבוא ובסעיפים 1(ג), 1(ה), 3, 4, 24, 41(ב), 59, 63, 104, 115, 121 לתקן הבינלאומי הושמטו מתקן זה.

- (ג) הפניה לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ, בסעיף 47 לתקן הבינלאומי הוחלפה בהפניה לתקן חשבונאות מספר 13, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ.
- (ד) הפניות לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 14, דיווח מגזרי, בסעיף 12 למבוא, ובסעיפים 116 ו-117 לתקן הבינלאומי הוחלפו בהפניות לתקן חשבונאות מספר 11, דיווח מגזרי.
- (ה) הפניה לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 19, הטבות לעובדים, בסעיף 1(ד) לתקן הבינלאומי הוחלפה בהפניה לגילוי דעת 19, הטיפול החשבונאי וכללי הדיווח לגבי זכאות עובדים לחופשה ולגילוי דעת 20, הטיפול החשבונאי וכללי הדיווח לגבי פיצויי פיטורים, פיצויי פרישה ופנסיה של לשכת רואי חשבון בישראל.
- (ו) הפניה לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 11, חוזי הקמה, בסעיף 1(ב) לתקן הבינלאומי הוחלפה בהפניה לתקן חשבונאות מספר 4, עבודות על פי חוזי ביצוע.
- (ז) הפניה לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 12, מסים על ההכנסה, בסעיף 35 בנספח ב' לתקן הבינלאומי הוחלפה בהפניה לגילוי דעת 57, דינים וחשבונות כספיים מאוחדים.
- (ח) הפניה לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 2, מלאי בסעיף 1(א) לתקן הבינלאומי הוחלפה בהפניה לתקן חשבונאות מספר 2, הקמת בנינים למכירה.

נספח ב'

הדגמות

הנספח הנו לשם הדגמה בלבד ואינו מהווה חלק מהתקן. מטרת הנספח הינה להדגים את יישום התקן ולעזור בהבהרת משמעותו.

כל ההדגמות בנספח זה מניחות שלתאגידים אין עסקאות אחרות מלבד העסקאות המתוארות בהדגמה.

תוכן העניינים

<u>סעיף</u>		הדגמה
1 – 22	זיהוי יחידות מניבות-מזומנים	1
1 – 4	א. רשת חנויות קמעוניות	
5 – 10	ב. מפעל ייצור לשלב ביניים בתהליך הייצור	
11 – 16	ג. תאגיד המייצר מוצר יחיד	
17 – 19	ד. כתבי עת	
20 – 22	ה. מבנה שחציו מושכר לאחרים וחציו בשימוש עצמי	
23 – 32	חישוב שווי שימוש והכרה בהפסד מירידת ערך	2
33 – 37	השפעות מסים נדחים	3
33 – 35	א. השפעות מסים נדחים של הכרה בהפסד מירידת ערך	
36 – 37	ב. הכרה בהפסד מירידת ערך היוצר מסים נדחים בחובה	
38 – 43	ביטול הפסד מירידת ערך	4
44 – 53	טיפול בשינוי מבני עתידי	5
54 – 61	טיפול ביציאה הונית עתידית	6
62 – 71	יישום מבחני 'מטה-מעלה' ו-'מעלה-מטה' למוניטין	7
64 – 66	א. מוניטין ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי	
67 – 71	ב. מוניטין אינו ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי	
72 – 83	הקצאת נכסים משותפים	8

הדגמה 1 - זיהוי יחידות מניבות-מזומנים (מתייחסת בעיקר לסעיפים 65-72)

מטרות ההדגמה הן: (א) להדריך כיצד לזהות יחידות מניבות-מזומנים במצבים שונים, וכן (ב) להדגיש גורמים מסוימים שתאגיד עשוי להביא בחשבון לצורך זיהוי היחידה מניבה-מזומנים אליה שייך נכס.

א. רשת חנויות קמעוניות

רקע

1. חנות תל-אביב דרום שייכת לרשת חנויות קמעוניות ארצית גל בע"מ. חנות תל-אביב דרום מבצעת את כל רכישותיה הקמעוניות דרך מרכז הרכישות של גל בע"מ. החלטות בדבר מדיניות התמחור, השיווק, הפרסום, וניהול משאבי האנוש (למעט העסקת הקופאים ואנשי המכירות של חנות תל-אביב דרום) מבוצעות על ידי גל בע"מ. לרשת גל בע"מ יש עוד חמש חנויות אחרות בעיר תל-אביב (באזורים שונים) ועוד עשרים חנויות בערים אחרות. כל החנויות מנוהלות כמו חנות תל-אביב דרום. חנות תל-אביב דרום ועוד ארבע חנויות אחרות נרכשו לפני חמש שנים והוכר מוניתין בעת הרכישה.

מהי היחידה מניבה-מזומנים של חנות תל-אביב דרום?

ניתוח

2. בקביעת היחידה מניבה-מזומנים שאליה שייכת חנות תל-אביב דרום, על התאגיד להביא בחשבון אם, לדוגמא:
 - (א) דיווחים פנימיים של ההנהלה מאורגנים למדידת ביצועים ברמת החנות הבודדת, וכן
 - (ב) העסק מנוהל על בסיס רווחיות החנות הבודדת או על בסיס רווחיות אזורית או עירונית.
3. כל חנויות רשת גל בע"מ נמצאות בשכונות שונות וקרוב לוודאי שיש להם בסיס לקוחות שונה. כך, שלמרות שחנות תל-אביב דרום מנוהלת ברמת התאגיד, תל-אביב דרום מניבה תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מחנויות אחרות של גל בע"מ. לכן, סביר שתל-אביב דרום הינה יחידה מניבה-מזומנים.
4. אם הערך בספרים של המוניתין ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה מניבה-מזומנים תל-אביב דרום, גל בע"מ תיישם את מבחן 'מטה-מעלה', המתואר בסעיף 80 לתקן זה. אם הערך בספרים של המוניתין לא ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה מניבה-מזומנים תל-אביב דרום, גל בע"מ תיישם את המבחנים 'מטה-מעלה' ו-'מעלה-מטה'.

ב. מפעל ייצור לשלב ביניים בתהליך הייצור

רקע

5. חומר גלם מהותי, המשמש בייצור התוצרת הסופית של מפעל מזון הוא תוצר ביניים, הנקנה ממפעל תבלינים, השייך לאותו תאגיד. מוצרי מפעל התבלינים נמכרים למפעל המזון במחיר העברה, שאינו מותיר רווח למפעל המזון. 80% מהתוצרת הסופית של מפעל המזון נמכרת ללקוחות שהם חיצוניים לתאגיד המדווח. 60% מהתוצרת הסופית של מפעל התבלינים נמכרת למפעל המזון והיתר נמכרת ללקוחות שהם חיצוניים לתאגיד המדווח. לכל אחד מהתרחישים הבאים, מהי היחידה מניבה-מזומנים של מפעל המזון ומפעל התבלינים?

- 1: תרחיש 1: מפעל התבלינים יכול היה למכור את המוצרים הנמכרים למפעל המזון בשוק פעיל. מחירי העברה פנימיים גבוהים ממחירי השוק.
- 2: תרחיש 2: אין שוק פעיל למוצרי מפעל התבלינים הנמכרים למפעל המזון.

ניתוח
תרחיש 1:

6. מפעל התבלינים יכול למכור את מוצריו בשוק פעיל, ובכך, להפיק תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים של מפעל המזון. לכן, סביר שמפעל התבלינים הוא יחידה מניבה-מזומנים נפרדת, למרות שחלק מתוצרתו נצרך על ידי מפעל המזון (ראה סעיף 69 לתקן זה).
7. סביר שמפעל המזון גם הוא יחידה מניבה-מזומנים נפרדת. מפעל המזון מוכר 80% ממוצריו ללקוחות שהם חיצוניים לתאגיד המדווח. לכן, ניתן להתייחס לתזרימי המזומנים החיוביים שלו משימוש מתמשך כבלתי תלויים בעיקרם.
8. מחירי העברה פנימיים אינם משקפים את מחיר השוק של תוצרת מפעל התבלינים. לכן, בקביעת שווי השימוש של מפעל המזון ומפעל התבלינים, על התאגיד להתאים את התקציבים/תחזיות הכספיים כך שישקפו את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה למחירי השוק העתידיים של מוצרי מפעל התבלינים, המיועדים לשימוש פנימי (ראה סעיף 69 לתקן זה).

תרחיש 2:

9. סביר שלא ניתן לחשב את הסכום בר-ההשבה של כל מפעל באופן בלתי תלוי מהסכום בר-ההשבה של המפעל האחר מכיוון ש:
- (א) רוב התוצרת של מפעל התבלינים היא בשימוש פנימי ולא ניתן למכור אותה בשוק פעיל. לכן, תזרימי המזומנים החיוביים של מפעל התבלינים תלויים בביקוש למוצרי מפעל המזון. לפיכך, לא ניתן להתייחס למפעל התבלינים כאל מניבת תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם מתזרימי המזומנים החיוביים של מפעל המזון.
- (ב) שני המפעלים מנוהלים יחדיו.
10. נובע מכך, שסביר שמפעל התבלינים ומפעל המזון ביחד מהווים את קבוצת הנכסים הקטנה ביותר, שמניבה תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם.

ג. תאגיד המייצר מוצר יחיד

רקע

11. תאגיד 'תרופות טבעיות' מייצר מוצר יחיד ובבעלותו מפעלים א', ב', ו- ג'. כל מפעל ממוקם ביבשת שונה. א' מייצר רכיב, המורכב במפעל ב' או מפעל ג'. כושר הייצור המשולב של המפעלים ב' ו- ג' אינו מנוצל במלואו. המוצר של 'תרופות טבעיות' נמכר על ידי מפעל ב' או מפעל ג' בכל העולם. לדוגמא, מוצרי מפעל ב' יכולים להימכר ביבשת של מפעל ג', אם ניתן לשווקם מהר יותר ממפעל ב' מאשר ממפעל ג'. רמת הניצול של מפעל ב' ומפעל ג' תלויים בהקצאת המכירות בין שני המפעלים.

בכל אחד מהתרחישים הבאים, מהן היחידות מניבות-מזומנים של מפעל א', מפעל ב', ומפעל ג'?

- תרחיש 1: קיים שוק פעיל למוצרים של מפעל א'.
תרחיש 2: לא קיים שוק פעיל למוצרים של מפעל א'.

ניתוח
תרחיש 1:

12. סביר שמפעל א' מהווה יחידה מניבה-מזומנים נפרדת מכיוון שקיים שוק פעיל למוצריה (ראה דוגמא 1.ב. - מפעל ייצור לשלב ביניים בתהליך הייצור, תרחיש 1).
13. למרות שקיים שוק פעיל למוצרים המורכבים במפעל ב' ומפעל ג', תזרימי המזומנים החיוביים של מפעל ב' ומפעל ג' תלויים בהקצאת הייצור בשני האתרים. אין זה סביר שניתן לקבוע את תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים עבור מפעל ב' ומפעל ג' בנפרד. לכן, סביר שמפעל ב' ומפעל ג' יחדיו מהווים את קבוצת הנכסים הקטנה ביותר המניבה תזרימי מזומנים חיוביים, משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם.

14. בקביעת שווי השימוש של מפעל א' ומפעל ב' יחד עם מפעל ג', התאגיד 'תרופות טבעיות' מתאים את התקציבים/תחזיות כספיים על מנת שישקפו את האומדן הטוב ביותר של מחירי השוק העתידיים של מוצרי א' (ראה סעיף 69 לתקן זה).

תרחיש 2:

15. סביר שהסכום בר-ההשבה של כל מפעל לא ניתן להערכה באופן בלתי תלוי, מכיוון ש:
- (א) אין שוק פעיל לתוצרת מפעל א'. לכן, תזרימי המזומנים החיוביים של א' תלויים במכירות המוצר הסופי על ידי מפעל ב' ומפעל ג'. בנוסף,
- (ב) למרות שקיים שוק פעיל למוצרים, המורכבים במפעל ב' ומפעל ג', תזרימי המזומנים החיוביים של מפעל ב' ומפעל ג' תלויים בהקצאת הייצור בין שני המפעלים. אין זה סביר שניתן לקבוע את תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים של מפעל ב' ומפעל ג' בנפרד.
16. כתוצאה מכך, סביר שמפעלים א', ב', ו-ג' יחדיו (כלומר, תאגיד 'תרופות טבעיות' כולו) מהווים את קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר, שמניבה תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם.

ד. כתבי עת

רקע

17. בבעלות הוצאה לאור 150 כתבי עת. 70 כתבי עת נרכשו ו-80 כתבי עת הוקמו על ידי ההוצאה לאור. המחיר ששולם עבור כתב עת שנרכש הוכר כנכס בלתי מוחשי. עלויות הקמת כתבי עת ועלויות תפעול כתבי עת קיימים מוכרות כהוצאות בעת התהוותן. תזרימי המזומנים החיוביים ממכירות ישירות ומפרסום ניתנים לזיהוי עבור כל כתב עת בנפרד. כתבי העת מנוהלים על פי מגזרי לקוחות. רמת ההכנסות מפרסום לכל כתב עת תלויה במגוון כתבי העת שבמגזר הלקוחות אליו משתייך כתב העת. מדיניות ההנהלה היא לנטוש כתבי עת ישנים לפני תום אורך החיים הכלכלי שלהם, ולהחליפם בכתבי עת חדשים באותו מגזר לקוחות.

מהי היחידה מניבה-מזומנים לכל כתב עת בודד?

ניתוח

18. סביר שניתן להעריך את הסכום בר-ההשבה של כל כתב עת בנפרד. למרות שהיקף ההכנסות מפרסום בכל כתב עת מושפע, במידת מה, מכתבי עת אחרים במגזר הלקוחות, ניתן לזהות תזרימי מזומנים חיוביים ממכירות ישירות ומפרסום לכל כתב עת. בנוסף, למרות שניהול כתבי עת מתבצע על פי מגזרי לקוחות, החלטות לנטוש כתבי עת נעשות על בסיס אינדיבידואלי.
19. לכן, סביר שכל כתב עת מניב תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם באלה של כתבי עת אחרים, וכל כתב עת מהווה יחידה מניבה-מזומנים נפרדת.

ה. מבנה שחציו מושכר לאחרים וחציו בשימוש עצמי

רקע

20. גל בע"מ הינה חברה תעשייתית. בבעלותה מבנה משרדים שהיה מנוצל במלואו לשימוש פנימי על ידי ההנהלה הראשית. בעקבות צמצומים, מחצית המבנה נמצא כעת בשימוש פנימי והמחצית האחרת מושכרת לחיצוניים. הסכם השכירות עם הדיירים הוא לחמש שנים.

מהי היחידה מניבה-מזומנים של הבניין?

ניתוח

21. מטרתו הראשונית של המבנה היא לשמש כנכס משותף, לצורך תמיכה בפעילויות הייצור של גל בע"מ. לכן, המבנה כולו אינו יכול להיחשב כמניב תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים של כלל התאגיד. לכן, סביר להניח שהיחידה מניבה-מזומנים אליה שייך המבנה היא תאגיד גל בע"מ כולו.
22. המבנה אינו מוחזק כהשקעה. לכן, אין זה נאות לקבוע את שווי השימוש של המבנה בהתבסס על תחזיות לגבי שכר דירה מתייחס עתידי בשוק.

הדגמה 2 - חישוב שווי שימוש והכרה בהפסד מירידת ערך (מתייחסת בעיקר לסעיפים 27-56, 83-73 ו-88-93)

(בהדגמה זו, אין התייחסות להשפעות מסים)

רקע וחישוב שווי השימוש

23. בסוף שנת 20X0, תאגיד טל בע"מ רכש את תאגיד עדי בע"מ תמורת 10,000. לעדי בע"מ מפעלי ייצור בשלוש מדינות. אורך החיים השימושיים הצפוי של הפעילויות הממוזגות הוא 15 שנים.

טבלה 1 - נתונים בסוף שנת 20X0

סוף 20X0	הקצאת מחיר רכישה	שווי הוגן של נכסים מזוהים	מוניטין ⁽¹⁾
פעילויות באירלנד	3,000	2,000	1,000
פעילויות בבליה	2,000	1,500	500
פעילויות בגרמניה	5,000	3,500	1,500
סך הכל	10,000	7,000	3,000

⁽¹⁾ הפעילויות במדינות השונות הן היחידות מניבות-מזומנים הקטנות ביותר להן ניתן להקצות את המוניטין באופן סביר ועקבי (הקצאה לפי מחירי רכישה של כל פעילות בכל מדינה, כמפורט בהסכם הרכישה).

24. טל בע"מ נוקטת בשיטת הקו הישר לאורך 15 שנה, ללא ערך שייר, לצורך הפחתת נכסי הפעילות באירלנד.

25. בשנת 20X4, נבחרה ממשלה חדשה באירלנד. הממשלה החדשה חוקקה חוקים חדשים, המגבילים באופן משמעותי את יצוא המוצר העיקרי של טל בע"מ. כתוצאה מכך, בטווח הנראה לעין, היקף הייצור של טל בע"מ יקטן ב-40%.

26. הגבלת היצוא המשמעותית והקטנת הייצור כתוצאה מכך מחייבות את טל בע"מ לאמוד את הסכום בר-ההשבה של המוניטין ושל הנכסים נטו של הפעילויות באירלנד. היחידה מניבה-מזומנים של המוניטין ושל הנכסים המזוהים של הפעילויות באירלנד היא הפעילויות באירלנד עצמן, מאחר ולא ניתן לזהות תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים לנכסים בודדים.

27. מחיר המכירה נטו של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד אינו ניתן לקביעה, מאחר ולא סביר שקיים קונה זמין לכל נכסי היחידה.

28. על מנת לקבוע את שווי השימוש של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד (ראה טבלה 2), טל בע"מ:

- (א) מכינה תחזיות תזרימי מזומנים, המאושרות על ידי ההנהלה, והמבוססות על תקציבים/תחזיות כספיים מעודכנים, לחמש שנים קדימה (לשנים 20X5 – 20X9).
- (ב) עורכת אומדן של תזרימי מזומנים לשנים שלאחר מכן (השנים 20X10 – 20X15) בהתבסס על שיעור צמיחה פוחת. אומדן שיעור הצמיחה לשנת 20X10 עומד על 3%. שיעור זה נמוך משיעור צמיחה ארוך טווח ממוצע בשוק באירלנד. בנוסף,
- (ג) בוחרת בשיעור ניכיון של 15%, המשקף את הערכות השוק השוטפות של ערך הזמן של הכסף, לפני מס, וכן סיכונים ספציפיים ליחידה מניבה-מזומנים באירלנד.

הכרה ומדידה של הפסד מירידת הערך

29. הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד הוא 1,360, הגבוה מבין מחיר המכירה נטו של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד (שלא ניתן לקביעה) ושווי השימוש (1,360).

30. טל בע"מ משווה בין הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד לבין הערך בספרים (ראה טבלה 3).
31. טל בע"מ מכירה מייד בהפסד מירידת ערך בסך 840 בדוח רווח והפסד. הערך בספרים של המוניטין, המיוחס לפעילויות באירלנד יופחת במלואו לפני שתבוצע כל הפחתה בערך בספרים של נכסים מזוהים אחרים ביחידה מניבה-מזומנים באירלנד (ראה סעיף 88 לתקן זה).
32. השפעות מס יחושבו בנפרד בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים (ראה דוגמא א3).

טבלה 2 - חישוב שווי שימוש של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד בסוף שנת 20x4

שנה	שיעורי צמיחה לז"א	תזרים עתידי	מקדם ערך נוכחי 15%	תזרים מזומנים מהוון
20X5 (N = 1)		230 ⁽¹⁾	0.86957	200
20X6		253 ⁽¹⁾	0.75614	191
20X7		273 ⁽¹⁾	0.65752	180
20X8		290 ⁽¹⁾	0.57175	166
20X9		304 ⁽¹⁾	0.49718	151
20X10	3%	313 ⁽²⁾	0.43233	135
20X11	2%-	307 ⁽²⁾	0.37594	115
20X12	6%-	289 ⁽²⁾	0.32690	94
20X13	15%-	245 ⁽²⁾	0.28426	70
20X14	25%-	184 ⁽²⁾	0.24719	45
20X15	67%-	61 ⁽²⁾	0.21494	13
				<u>1,360</u>

שווי שימוש

- (1) מתבסס על האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי תחזיות תזרים מזומנים נטו (לאחר הצמצום ב- 40%).
- (2) מתבסס על שיעור גידול פוחת ביחס לשנה קודמת.

טבלה 3 - חישוב והקצאת ההפסד מירידת ערך ליחידה מניבה-מזומנים באירלנד בסוף שנת 20x4

סוף שנת 20X4	מוניטין	נכסים מזוהים	סך הכל
עלות היסטורית, ראה טבלה 1	1,000	2,000	3,000
פחת/הפחתה שנצבר(ה) 20X4 – 20X1	(267)	(533)	(800)
ערך בספרים	733	1,467	2,200
הפסד מירידת ערך	(733)	(107)	(840)
ערך בספרים, לאחר הפסד מירידת ערך	--	1,360	1,360

הדגמה 3 - השפעות מסים נדחים (מתייחסת בעיקר לסעיף 63)

א. השפעות מסים נדחים של הכרה בהפסד מירידת ערך (בהדגמה זו נשתמש בנתוני חברת טל בע"מ שבהדגמה 2, בתוספת מידע משלים בהדגמה זו)

33. בסוף שנת 20X4, בסיס המס של הנכסים המזוהים הנכללים ביחידה מניבה-מזומנים אירלנד הוא 1,100. הפסדים מירידת ערך אינם מוכרים לצורכי מס. שיעור המס הנו 40%.

34. ההכרה בהפסד מירידת ערך של נכסי היחידה מניבה-מזומנים אירלנד מקטינה את ההפרש הזמני החייב במס, המתייחס לנכסים אלו. יש להפחית את העתודה למסים נדחים בהתאם.

סוף שנת 20X4	נכסים מזוהים לפני הפסד מירידת ערך	הפסד מירידת ערך	נכסים מזוהים אחרי הפסד מירידת ערך
ערך בספרים (דוגמא 2)	1,467	(107)	1,360
בסיס המס	1,100	--	1,100
הפרש זמני חייב במס	367	(107)	260
עתודה למסים נדחים (40%)	147	(43)	104

35. בהתאם לגילוי דעת 57, דינים וחשבונות כספיים מאוחדים, מלכתחילה לא בוצע ייחוס מסים בגין המונויטין. לפיכך, ההפסד מירידת ערך, המתייחס למונויטין, אינו מצריך התאמה של יתרות המסים הנדחים.

ב. הכרה בהפסד מירידת ערך היוצר מסים נדחים בחובה

36. לתאגיד נכס שערכו בספרים 1,000. הסכום בר-ההשבה שלו הוא 650. שיעור המס הנו 30% ובסיס המס של הנכס הוא 800. הפסדים מירידת ערך אינם מוכרים לצורכי מס. השפעת ההפסד מירידת הערך הינה כדלקמן:

לפני ירידת ערך	השפעת ירידת ערך	אחרי ירידת ערך
ערך בספרים	(350)	650
בסיס המס	--	800
הפרש זמני חייב במס (ניתן לניכוי לצורכי מס)	(350)	(150)
עתודה למס נדחה (נכס מס נדחה), 30%	(105)	(45)

37. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים התאגיד יכיר בנכס מס נדחה עד לגובה בו צפוי (probable) שיהיו רווחים חייבים במס שכנגדם ניתן יהיה לקזז את ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי.

הדגמה 4 - ביטול הפסד מירידת ערך (מתייחסת בעיקר לסעיפים 101-94 ו-112-107)

(בהדגמה זו נשתמש בנתוני חברת טל בע"מ שבהדגמה 2, בתוספת מידע משלים בהדגמה זו)

רקע

38. בשנת 20X6, הממשלה באירלנד עדיין על כנה, אך מצב העסקים השתפר. השפעת חוקי הייצוא על הייצור של טל בע"מ מתבררת כפחות דרסטית ביחס לציפיות ההנהלה המקוריות. כתוצאה מכך, ההנהלה מעריכה שהייצור יגבר ב- 30%. שינוי חיובי זה מחייב את טל בע"מ לאמוד מחדש את הסכום בר-ההשבה של הנכסים נטו השייכים לפעילויות באירלנד (ראה סעיפים 95-96 לתקן זה). היחידה מניבה-מזומנים של נכסי הפעילות באירלנד היא עדיין הפעילויות באירלנד.
39. חישובים דומים לאלו שבהדגמה 2 מראים שהסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד הוא כעת 1,710.

ביטול הפסד מירידת ערך

40. טל בע"מ משווה בין הסכום בר-ההשבה לבין הערך בספרים נטו של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד.

טבלה 1 - חישוב הערך בספרים של היחידה מניבה-מזומנים באירלנד בסוף שנת 20X6

סוף שנת 20X4 (ראה הדגמה 2)	מוניטין	נכסים מזוהים	סך הכל
עלות היסטורית	1,000	2,000	3,000
פחת/הפחתה שנצבר(ה), 4 שנים	(267)	(533)	(800)
הפסד מירידת ערך	(733)	(107)	(840)
ערך בספרים, לאחר הפסד מירידת ערך	--	1,360	1,360
סוף שנת 20X6			
תוספת פחת לשנתיים ⁽¹⁾	--	(247)	(247)
ערך בספרים	--	1,113	1,113
סכום בר-השבה			1,710
עודף סכום בר-השבה על הערך בספרים			597

⁽¹⁾ לאחר ההכרה בהפסד מירידת ערך בסוף 20X4, טל בע"מ עדכנה את הוצאות הפחת של הנכסים המזוהים באירלנד (מ- 133.3 לשנה לסכום של 123.7 לשנה), בהסתמך על הערך בספרים המעודכן ויתרת אורך החיים השימושיים של הנכס (11 שנה).

41. מאז הוכר הפסד מירידת ערך, חל שינוי בעל השפעה חיובית באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכסים נטו באירלנד. לכן, בהתאם לסעיף 99 לתקן זה, טל בע"מ תכיר בביטול הפסד מירידת ערך שהוכר ב- 20X4.
42. בהתאם לסעיפים 107 ו-108 לתקן זה, טל בע"מ תגדיל את הערך בספרים של הנכסים המזוהים באירלנד בסכום של 87 (ראה טבלה 3), כלומר, עד לנמוך בין הסכום בר-ההשבה (1,710) לבין העלות ההיסטורית המופחתת של הנכסים המזוהים (1,200) (ראה טבלה 2). עלייה זו תוכר בדוח רווח והפסד מיידית.
43. בהתאם לסעיף 109 לתקן זה, אין ביטול של הפסד מירידת ערך של מוניטין.

**טבלה 2 - קביעת העלות ההיסטורית המופחתת של הנכסים המזוהים באירלנד
בסוף שנת 20X6**

נכסים מזוהים	סוף 20X6
2,000	עלות היסטורית
(800)	פחת נצבר (6 X 133.3 שנים)
<u>1,200</u>	עלות היסטורית מופחתת
<u>1,113</u>	ערך בספרים (טבלה 1)
<u>87</u>	הפרש

טבלה 3 - ערך בספרים של הנכסים המזוהים באירלנד בסוף שנת 20X6

סך הכל	נכסים מזוהים	מוניטין	סוף שנת 20X6
3,000	2,000	1,000	ערך ספרים ברוטו
(1,047)	(780)	(267)	הפחתה מצטברת
(840)	(107)	(733)	הפסד מצטבר מירידת ערך
<u>1,113</u>	<u>1,113</u>	--	ערך בספרים
87	87	--	ביטול הפסד מירידת ערך
<u>1,200</u>	<u>1,200</u>	--	ערך בספרים לאחר ביטול הפסד מירידת ערך

הדגמה 5 - טיפול בשינוי מבני עתידי (מתייחסת בעיקר לסעיף 40)

(בהדגמה זו, אין התייחסות להשפעות מסים)

רקע

44. בסוף 20X0, תאגיד קר-חם בוחן קיום ירידת ערך במפעל. המפעל הוא יחידה מניבה-מזומנים. נכסי המפעל מוצגים בעלות היסטורית מופחתת. הערך בספרים של המפעל הוא 3,000 ויתרת אורך חיים שימושיים של 10 שנים.
45. המפעל הוא ייחודי כך שלא ניתן לאמוד את מחיר המכירה נטו שלו. לכן, הסכום בר-ההשבה של המפעל הוא שווי השימוש שלו. שווי שימוש מחושב על פי שיעור ניכיון לפני מס של 14%.
46. התקציבים, שאושרו על ידי ההנהלה, מראים ש-:
- (א) בסוף 20X3, המפעל יעבור שינוי מבני בעלות הנאמדת ב-100. מאחר וקר-חם טרם התקשרה לצורך השינוי המבני, טרם הוכרה הפרשה לעלויות השינוי המבני העתידי. בנוסף,
- (ב) הטבות עתידיות ינבעו מהשינוי המבני בצורה של הפחתת תזרימי מזומנים שליליים.
47. בסוף 20X2, קר-חם מתקשרת לצורך השינוי המבני. אומדן העלויות הוא עדיין 100 והתאגיד מכיר בהפרשה לשינוי מבני בהתאם. אומדן תזרימי המזומנים העתידיים למפעל כפי שמשקף בתקציבים אחרונים, שאושרו על ידי ההנהלה, ושיעור הניכיון השוטף נשאר זהים לאלו שנאמדו בסוף 20X0.
48. בסוף 20X3, נצברו ושולמו עלויות השינוי המבני בפועל בסך 100. אומדן תזרימי המזומנים העתידיים למפעל כפי שמשקף בתקציבים אחרונים, שאושרו על ידי ההנהלה, ושיעור הניכיון השוטף נשאר זהים לאלו שנאמדו בסוף 20X2.

בסוף שנת 20X0

טבלה 1 - חישוב שווי השימוש של המפעל בסוף שנת 20X0.

שנה	תזרים מזומנים עתידי	סכום מהוון (14%)
20X1	300	263
20X2	280	215
20X3	⁽¹⁾ 420	283
20X4	⁽²⁾ 520	308
20X5	⁽²⁾ 350	182
20X6	⁽²⁾ 420	191
20X7	⁽²⁾ 480	192
20X8	⁽²⁾ 480	168
20X9	⁽²⁾ 460	141
20X10	⁽²⁾ 400	108
שווי שימוש		2,051

⁽¹⁾ לא כולל את אומדן עלויות השינוי המבני הכלולות בתקציבי ההנהלה.

⁽²⁾ לא כולל אומדנים של הטבות הצפויות משינוי מבני שנכללות בתקציבי ההנהלה.

49. הסכום בר-ההשבה של המפעל (שווי השימוש) נמוך מערכו בספרים. לכן, קר-חם תכיר בהפסד מירידת ערך של המפעל.

טבלה 2 - חישוב הפסד מירידת ערך בסוף שנת 20X0

<u>מפעל</u>	
3,000	ערך בספרים לפני ההפסד מירידת ערך
<u>2,051</u>	סכום בר-השבה (טבלה 1)
<u>(949)</u>	הפסד מירידת ערך
<u><u>2,051</u></u>	ערך בספרים לאחר הפסד מירידת ערך

בסוף שנת 20X1

50. לא התרחש אירוע, הדורש לאמוד מחדש את הסכום בר-ההשבה של המפעל. לכן, לא נדרש לבצע חישוב של הסכום בר-ההשבה.

בסוף שנת 20X2

51. התאגיד התקשר לצורך השינוי המבני. לכן, בקביעת שווי השימוש של המפעל, יש לקחת בחשבון את ההטבות הצפויות מהשינוי המבני בחיזוי תזרימי המזומנים. הדבר מתבטא בעלייה באומדן תזרימי המזומנים העתידיים ששימש בקביעת שווי השימוש לסוף 20X0. בהתאם לסעיפים 95-96 לתקן זה, יש לקבוע מחדש את הסכום בר-ההשבה של המפעל לסוף 20X2.

טבלה 3 - חישוב שווי שימוש של המפעל בסוף שנת 20X2

שנה	תזרים מזומנים עתידי	סכום מהוון (14%)
20X3	(1) 420	368
20X4	(2) 570	439
20X5	(2) 380	256
20X6	(2) 450	266
20X7	(2) 510	265
20X8	(2) 510	232
20X9	(2) 480	192
20X10	(2) 410	144
שווי שימוש		<u><u>2,162</u></u>

(1) לא כולל את אומדן עלויות השינוי המבני מאחר והתחייבות כבר הוכרה.

(2) כולל הטבות צפויות מהשינוי המבני כפי שמשקף בתקציבי ההנהלה.

52. הסכום בר-ההשבה (שווי השימוש) של המפעל גבוה מערכו בספרים (ראה טבלה 4). לכן, קר-חם תבטל את ההפסד מירידת ערך שהוכר למפעל בסוף 20X0.

טבלה 4 - חישוב ביטול ההפסד מירידת ערך בסוף שנת 20X2

<u>מפעל</u>	
2,051	ערך בספרים לסוף שנת 20X0 (טבלה 2)
20X2	סוף שנת 20X2
(410)	הוצאות פחת (לשנים 20X1, 20X2, טבלה 5)
<u>1,641</u>	ערך בספרים לפני ביטול הפסד מירידת ערך
<u>2,162</u>	סכום בר-השבה (טבלה 3)
<u>521</u>	ביטול הפסד מירידת ערך
<u>2,162</u>	ערך בספרים לאחר ביטול הפסד מירידת ערך
⁽¹⁾ 2,400	ערך בספרים : עלות היסטורית מופחתת (טבלה 5)
	⁽¹⁾ תוצאת הביטול אינה מביאה לכך שהערך בספרים של המפעל עולה על הערך בספרים שאמור היה להיות לפי עלות היסטורית מופחתת. לכן, מלוא הביטול של ההפסד מירידת ערך מוכר.

בסוף שנת 20X3

53. כאשר עלויות השינוי המבני משולמות קיים תזרים מזומנים שלילי של 100. למרות קיומו של תזרים מזומנים שלילי, אין שינוי באומדן תזרימי המזומנים העתידיים ששימשו בקביעת שווי השימוש בסוף 20X2. לכן, הסכום בר-ההשבה של המפעל לא יחושב בסוף שנת 20X3.

טבלה 5 - ריכוז הערך בספרים של המפעל

ערך בספרים לאחר הפסד מירידת ערך	הפסד מירידת ערך	הוצאות פחת מותאמות	סכום בר- השבה	עלות היסטורית מופחתת	סוף שנת
2,051	(949)	0	2,051	3,000	20X0
1,846	0	(205)	⁽¹⁾ אין חישוב	2,700	20X1
2,162	521	(205)	2,162	2,400	20X2
1,892	0	(270)	⁽¹⁾ אין חישוב	2,100	20X3

⁽¹⁾ אין סימנים כי ההפסד מירידת ערך עלה או ירד.

הדגמה 6 - טיפול ביציאה הונית עתידית (מתייחסת בעיקר לסעיף 41)

(בהדגמה זו, אין התייחסות להשפעות מסים)

רקע

54. בסוף 20X0, אל-על בוחנת אם חלה ירידת ערך באחד ממטוסי החברה. המטוס הנו יחידה מניבה-מזומנים. הנכס מוצג בעלות היסטורית מופחתת וערכו בספרים 150,000. אומדן יתרת אורך החיים השימושיים של המטוס הוא 10 שנים.
55. לצורך ההדגמה בלבד, נניח כי לא ניתן לקבוע את מחיר המכירה נטו של המטוס. לפיכך, הסכום בר-ההשבה של המטוס הוא שווי השימוש שלו. שווי השימוש מחושב על פי שיעור ניכיון של 14% לפני מס.
56. התקציבים, שאושרו על ידי ההנהלה, מראים ש- :
(א) בשנת 20X4, תיצבר יציאה הונית בסך 25,000 לחידוש מנוע המטוס, וכן,
(ב) יציאה הונית זו תשפר את ביצועי המטוס על ידי חסכון בצריכת דלק.
57. בסוף 20X4, נצברו עלויות חידוש מנוע. אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של המטוס, כפי שמשתקף בתקציבים אחרונים, שאושרו על ידי ההנהלה, ושיעור הניכיון נשאר זהים לאלו שנאמדו בסוף 20X0.

בסוף שנת 20X0

טבלה 1 - חישוב שווי שימוש של המטוס לסוף שנת 20X0

שנה	תזרימי מזומנים עתידיים	סכום מהוון (14%)
20X1	22,165	19,443
20X2	21,450	16,505
20X3	20,550	13,871
20X4	⁽¹⁾ 24,725	14,639
20X5	⁽²⁾ 25,325	13,153
20X6	⁽²⁾ 24,825	11,310
20X7	⁽²⁾ 24,123	9,640
20X8	⁽²⁾ 25,533	8,951
20X9	⁽²⁾ 24,234	7,452
20X10	⁽²⁾ 22,850	6,164
שווי שימוש		121,128

⁽¹⁾ לא כולל אומדן עלויות חידוש המנוע הנכללות בתקציבי ההנהלה.
⁽²⁾ לא כולל הטבות הצפויות מחידוש המנוע הנכללות בתקציבי ההנהלה.

58. הערך בספרים של המטוס גבוה מהסכום בר-ההשבה (שווי שימוש) שלו. לכן, אל-על תכיר בהפסד מירידת ערך של המטוס.

טבלה 2 - חישוב ההפסד מירידת ערך לסוף שנת 20X0

מטוס	
150,000	ערך בספרים לפני הפסד מירידת ערך
121,128	סכום בר-השבה (טבלה 1)
(28,872)	הפסד מירידת ערך
121,128	ערך בספרים לאחר הפסד מירידת ערך

שנים 20X3 – 20X1

59. לא התרחש אירוע, הדורש לאמוד מחדש את הסכום בר-ההשבה של המטוס. לכן, לא נדרש לבצע חישוב של הסכום בר-ההשבה.

בסוף 20X4

60. היציאה ההונית נצברה. לכן, בקביעת שווי השימוש של המטוס, יש לקחת בחשבון את ההטבות העתידיות הצפויות מחידוש מנוע המטוס בחיזוי תזרימי המזומנים. הדבר מתבטא בעלייה באומדן תזרימי המזומנים העתידיים ששימש בקביעת שווי השימוש בסוף 20X0. כתוצאה מכך, בהתאם לסעיפים 95-96 לתקן זה, יש לחשב מחדש את הסכום בר-ההשבה של המטוס לסוף 20X4.

טבלה 3 - חישוב שווי שימוש של המטוס לסוף שנת 20X4

שנה	תזרימי מזומנים עתידיים (1)	סכום מהוון (14%)
20X5	30,321	26,597
20X6	32,750	25,200
20X7	31,721	21,411
20X8	31,950	18,917
20X9	33,100	17,191
20X10	27,999	12,756
שווי שימוש		122,072

⁽¹⁾ כולל אומדן ההטבות הצפויות מחידוש המנוע כפי שמשקף בתקציבי ההנהלה.

61. הסכום בר-ההשבה (שווי השימוש) של המטוס גבוה מערכו בספרים ומעלותו ההיסטורית המופחתת (ראה טבלה 4). לכן, אל-על תבטל את ההפסד מירידת ערך שהוכר למטוס בסוף 20X0 כך שהמטוס יוצג על פי עלות היסטורית מופחתת.

טבלה 4 - חישוב ביטול ההפסד מירידת ערך לסוף שנת 20X4

מטוס	
121,128	ערך בספרים לסוף 20X0 (טבלה 2)
	סוף שנת 20X4
(48,452)	הוצאות פחת (20X1 – 20X4 - טבלה 5)
25,000	יציאה בגין חידוש
97,676	ערך בספרים לפני ביטול הפסד מירידת ערך
122,072	סכום בר-השבה (טבלה 3)
17,324	ביטול הפסד מירידת ערך
115,000	ערך בספרים לאחר ביטול ההפסד
115,000	ערך בספרים: עלות היסטורית מופחתת (טבלה 5) ⁽¹⁾

⁽¹⁾ שווי השימוש של המטוס גדול מהערך בספרים שאמור היה להיות לפי עלות היסטורית מופחתת. לפיכך, גובה הביטול מוגבל עד לסכום בו הערך בספרים של המטוס אינו עולה על עלותו ההיסטורית המופחתת.

טבלה 5 – ריכוז הערך בספרים של המטוס

שנה	עלות היסטורית מופחתת	סכום בר-השבה	הוצאות פחת מותאמות	הפסד מירידת ערך	ערך בספרים לאחר הפסד מירידת ערך
20X0	150,000	121,128	--	(28,872)	121,128
20X1	135,000	אין חישוב ⁽¹⁾	(12,113)	--	109,015
20X2	120,000	אין חישוב ⁽¹⁾	(12,113)	--	96,902
20X3	105,000	אין חישוב ⁽¹⁾	(12,113)	--	84,789
20X4	90,000	--	(12,113)	--	
חידוש מנוע	25,000				
	<u>115,000</u>	122,072	<u>(12,113)</u>	17,324	115,000
20X5	95,833	אין חישוב ⁽¹⁾	(19,167)	--	95,833

⁽¹⁾ אין סימנים כי ההפסד מירידת ערך עלה או ירד.

הדגמה 7 – יישום מבחני 'מטה-מעלה' ו- 'מעלה-מטה' למוניטין (מתייחסת בעיקר לסעיפים 79-83)

(בהדגמה זו, אין התייחסות להשפעות מסים)

62. בסוף 20X0, תאגיד מחשב לכל בע"מ רכש 100% ממניות תאגיד שבב בע"מ תמורת 3,000. לשבב בע"מ שלוש יחידות מניבות-מזומנים: יחידת הייצור, יחידת ההרכבה, ויחידת השיווק, בשווי הוגן של 1,200, 800 ו-400 בהתאמה. מחשב לכל בע"מ מכירה במוניטין של 600 (3,000 פחות 2,400) מרכישת שבב בע"מ.

63. בסוף 20X5, יחידת הייצור צוברת הפסדים משמעותיים. הסכום בר-ההשבה שלה נאמד ב-1,400. הערכים בספרים מפורטים להלן:

טבלה 1 - ערכים בספרים לסוף שנת 20X5

סוף 20X5	ייצור	הרכבה	שיווק	מוניטין	סך הכל
ערך בספרים	1,300	1,200	800	450	3,750

א. המוניטין ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי

64. במועד הרכישה של שבב בע"מ, השווי ההוגן נטו של היחידות מניבות מזומנים 'ייצור', 'הרכבה', ו- 'שיווק' מהווה בסיס סביר להקצאה יחסית של המוניטין לאותן יחידות.

טבלה 2 - ייחוס המוניטין לסוף שנת 20x5

ייצור	הרכבה	שיווק	סך הכל	
1,200	800	400	2,400	סוף שנת 20X0
50%	33%	17%		שווי הוגן נטו חלק יחסי
1,300	1,200	800	3,300	סוף שנת 20X5
				ערך בספרים נטו הקצאת מוניטין (בהתאם לחלק היחסי לעיל)
225	150	75	450	
1,525	1,350	875	3,750	ערך בספרים נטו (לאחר הקצאת מוניטין)

65. בהתאם למבחן 'מטה-מעלה', שבסעיף 80(א) לתקן זה, מחשב לכל בע"מ משווה בין הסכום בר-ההשבה של היחידה מניבה-מזומנים 'ייצור' לערך בספרים של היחידה לאחר הקצאת המוניטין.

טבלה 3 - יישום מבחן 'מטה-מעלה'

ייצור	סוף שנת 20X5
1,525	ערך בספרים לאחר הקצאת המוניטין (טבלה 2)
1,400	סכום בר-השבה
125	הפסד מירידת ערך

66. מחשב לכל בע"מ תכיר בהפסד מירידת ערך בסך 125 של היחידה מניבה-מזומנים 'ייצור'. ההפסד מירידת ערך ייוחס במלואו למוניטין, בהתאם לסעיף 88 לתקן זה.

ב. המוניטין אינו ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי

67. אין בסיס סביר ועקבי להקצאת המוניטין, שנבע בעת ברכישת שבב בע"מ, ליחידות 'ייצור', 'הרכבה' ו- 'שיווק'. בסוף 20X5, הסכום בר-ההשבה של שבב בע"מ נאמד ב - 3,500.

68. בסוף 20X5, מחשב לכל בע"מ מיישמת לראשונה את מבחן 'מטה-מעלה' בהתאם לסעיף 80(א) לתקן זה. מחשב לכל בע"מ משווה בין הסכום בר-ההשבה של 'ייצור' לערך בספרים של היחידה מניבה-מזומנים 'ייצור' ללא מוניטין.

טבלה 4 - יישום מבחן 'מטה-מעלה'

ייצור	סוף שנת 20X5
1,300	ערך בספרים
1,400	סכום בר-השבה
<u>---</u>	הפסד מירידת ערך
<u>---</u>	

69. לפיכך, אין להכיר בהפסד מירידת ערך ל- 'ייצור' כתוצאה ממבחן 'מטה-מעלה'.

70. מאחר והמוניטין לא ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה 'ייצור', מחשב לכל בע"מ מבצעת גם את מבחן 'מעלה-מטה' בהתאם לסעיף 80(ב) לתקן זה. מחשב לכל בע"מ משווה בין הערך בספרים של שבב בע"מ כולה לסכום בר-ההשבה שלה (שבב בע"מ כולה הינה היחידה מניבה-מזומנים הקטנה ביותר המכילה את 'ייצור' ושניתן להקצות לה את המוניטין באופן סביר ועקבי).

טבלה 5 - יישום מבחן 'מעלה-מטה'

סך הכל	מוניטין	שיווק	הרכבה	ייצור	סוף שנת 20X5
3,750	450	800	1,200	1,300	ערך בספרים
					הפסד מירידת ערך לפי מבחן 'מטה-מעלה'
<u>---</u>	<u>---</u>	<u>---</u>	<u>---</u>	<u>---</u>	ערך בספרים לאחר יישום מבחן 'מטה-מעלה'
<u>3,750</u>	<u>450</u>	<u>800</u>	<u>1,200</u>	<u>1,300</u>	סכום בר-השבה
<u>3,500</u>					הפסד מירידת ערך לפי מבחן 'מעלה-מטה'
<u>250</u>					

71. בהתאם לכך, מחשב לכל בע"מ תכיר בהפסד מירידת ערך בסך 250. ההפסד מירידת ערך ייוחס במלואו למוניטין, בהתאם לסעיף 88 לתקן זה.

הדגמה 8 – הקצאת נכסים משותפים (מתייחסת בעיקר לסעיפים 87-84)

(בהדגמה זו, אין התייחסות להשפעות מסים)

רקע

72. לתאגיד מוצרים מובחרים בע"מ שלוש יחידות מניבות-מזומנים: 'חטיפים', 'מרקים' ו- 'מזון קפוא'. לאחרונה חלו שינויים בעלי השפעה שלילית בסביבה הטכנולוגית בה פועלת מוצרים מובחרים בע"מ. כתוצאה מכך, מוצרים מובחרים בע"מ מבצעת מבחני ירידת ערך ליחידות מניבות-המזומנים. לסוף שנת 20X0, הערכים בספרים של 'חטיפים', 'מרקים', ו- 'מזון קפוא' הם 100, 150, ו- 200, בהתאמה.
73. הפעילויות מנוהלות ממרכז ההנהלה הראשי. הערך בספרים של נכסי ההנהלה הראשית הוא 200: מבנה ההנהלה - 150 ומרכז מחקר- 50. יחס הערך בספרים של היחידות מניבות-מזומנים מהווה אינדיקציה סבירה לחלק של מבנה ההנהלה, המוקדש לכל יחידה מניבה-מזומנים. הערך בספרים של מרכז המחקר לא ניתן להקצאה באופן סביר ליחידות מניבות-המזומנים.
74. יתרת אומדן אורך החיים השימושיים של יחידה מניבה-מזומנים 'חטיפים' היא 10 שנים. יתרת אורך החיים השימושיים של יחידות 'מרקים' ו- 'מזון קפוא' ונכסי ההנהלה היא 20 שנה. נכסי ההנהלה מופחתים בשיטת הקו הישר.
75. אין בסיס לחישוב מחיר המכירה נטו של כל יחידה מניבה-מזומנים בנפרד. לכן, הסכום בר-ההשבה של כל יחידה מניבה-מזומנים מתבסס על שווי השימוש שלה. שווי השימוש מחושב על פי שיעור ניכיון לפני מס של 15%.

זיהוי נכסים משותפים

76. בהתאם לסעיף 86 לתקן זה, מוצרים מובחרים בע"מ תזוהו תחילה את כל הנכסים המשותפים המתייחסים ליחידות מניבות-המזומנים הנבחנות. הנכסים המשותפים כוללים את מבנה ההנהלה הראשית ואת מרכז המחקר.
77. מוצרים מובחרים בע"מ מחליטה כיצד לטפל בכל נכס משותף:
- (א) ניתן להקצות את הערך בספרים של מבנה ההנהלה ליחידות מניבות-מזומנים הנבחנות באופן סביר ועקבי. במקרה כזה, נחוץ מבחן 'מטה-מעלה' בלבד. עם זאת,
- (ב) לא ניתן להקצות את הערך בספרים של מרכז המחקר באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות-מזומנים הנבחנות. לפיכך, יש ליישם גם את מבחן 'מעלה-מטה' בנוסף למבחן 'מטה-מעלה'.

הקצאת נכסים משותפים

78. הערך בספרים של מבנה ההנהלה מוקצה לערך בספרים של כל יחידה מניבה-מזומנים. נעשה שימוש בבסיס שקלול להקצאה מאחר ואומדן יתרת אורך החיים השימושיים של יחידת 'חטיפים' הוא 10 שנים, ואילו אומדן יתרת אורך החיים השימושיים של יחידות 'מרקים' ו- 'מזון קפוא' הוא 20 שנה.

טבלה 1 – חישוב ההקצאה המשוקללת של הערך בספרים של מבנה ההנהלה

סך הכל	מזון קפוא	מרקים	חטיפים	סוף שנת 20X0
450	200	150	100	ערך בספרים
	20	20	10	אורך חיים שימושיים
	2	2	1	משקל על פי אורך חיים
	400	300	100	ערך בספרים לאחר שיקלול
100%	50%	38%	12%	הקצאה יחסית של מבנה ההנהלה
	400/800	300/800	100/800	
150	75	56	19	הקצאת הערך בספרים של המבנה
600	275	206	119	ערך בספרים לאחר הקצאת המבנה

קביעת הסכום בר-ההשבה

79. מבחן 'מטה-מעלה' דורש את חישוב הסכום בר-ההשבה לכל יחידה מניבה-מזומנים בנפרד. מבחן 'מעלה-מטה' דורש חישוב של הסכום בר-ההשבה לתאגיד כולו (כלומר, היחידה מניבה-מזומנים הקטנה ביותר הכוללת את מרכז המחקר).

טבלה 2 - חישוב שווי השימוש של יחידות 'חטיפים', 'מרקים', 'מזון קפוא', ו- מוצרים נבחרים בע"מ לסוף שנת 20X0

שנה	חטיפים		מרקים		מזון קפוא		מוצרים מובחרים	
	תזרימי מזומנים עתידיים	סכום מהוון (15%)	תזרימי מזומנים עתידיים	סכום מהוון (15%)	תזרימי מזומנים עתידיים	סכום מהוון (15%)	תזרימי מזומנים עתידיים	סכום מהוון (15%)
1	18	16	9	8	10	9	39	34
2	31	23	16	12	20	15	72	54
3	37	24	24	16	34	22	105	69
4	42	24	29	17	44	25	128	73
5	47	24	32	16	51	25	143	71
6	52	22	33	14	56	24	155	67
7	55	21	34	13	60	22	162	61
8	55	18	35	11	63	21	166	54
9	53	15	35	10	65	18	167	48
10	48	12	35	9	66	16	169	42
11			36	8	66	14	132	28
12			35	7	66	12	131	25
13			35	6	66	11	131	21
14			33	5	65	9	128	18
15			30	4	62	8	122	15
16			26	3	60	6	115	12
17			22	2	57	5	108	10
18			18	1	51	4	97	8
19			14	1	43	3	85	6
20			10	1	35	2	71	4
	שווי שימוש	199		164		271		720^(א)

(א) ההנחה היא שמרכז המחקר מניב תזרימי מזומנים נוספים לתאגיד בכללותו. לכן, שווי השימוש המצרפי של היחידות מניבות-המזומנים נמוך משווי השימוש של העסק כולו. תזרימי המזומנים הנוספים אינם מיוחסים למבנה ההנהלה.

חישוב הפסדים מירידת ערך

80. בהתאם למבחן 'מטה-מעלה' מוצרים נבחרים בע"מ משווה בין הערך בספרים של כל יחידה מניבה-מזומנים (לאחר הקצאת הערך בספרים של מבנה ההנהלה) לסכום בר-השבה של אותה יחידה.

טבלה 3 - יישום מבחן 'מטה-מעלה'

סוף שנת 20X0	חטיפים	מרקים	מזון קפוא
ערך בספרים (לאחר הקצאת המבנה – טבלה 1)	119	206	275
סכום בר-השבה (טבלה 2)	199	164	271
הפסד מירידת ערך	0	(42)	(4)

81. הצעד הבא הוא להקצות את ההפסדים מירידת ערך בין הנכסים של היחידות מניבות-מזומנים ומבנה ההנהלה.

טבלה 4 - הקצאה של ההפסדים מירידת ערך ליחידות מניבות-מזומנים 'מרקים' ו- 'מזון קפוא'

מזון קפוא	מרקים	יחידה מניבה-מזומנים
(1) ⁽³⁾	(11) ⁽¹⁾	למבנה ההנהלה
(3) ⁽⁴⁾	(31) ⁽²⁾	לנכסי היחידה מניבה-מזומנים
(4)	(42)	סך ההפסד

⁽¹⁾ 42 כפול היחס $56/206 = 12$. היחס מורכב מהחלק היחסי שהוקצה ליחידה של מבנה ההנהלה (56), חלקי נכסי היחידה (150) ועוד החלק היחסי של מבנה ההנהלה (56).
⁽²⁾ 42 כפול היחס $150/206 = 30$. היחס מורכב מנכסי היחידה (150), חלקי נכסי היחידה (150) ועוד החלק היחסי שהוקצה ליחידה של מבנה ההנהלה (56).
⁽³⁾ 4 כפול היחס $75/275 = 1$. היחס מורכב מהחלק היחסי שהוקצה ליחידה של מבנה ההנהלה (75), חלקי סך נכסי היחידה (200) ועוד החלק היחסי של מבנה ההנהלה (75).
⁽⁴⁾ 4 כפול היחס $200/275 = 3$. היחס מורכב מנכסי היחידה (200), חלקי נכסי היחידה (200) ועוד החלק היחסי שהוקצה ליחידה של מבנה ההנהלה (75).

82. בהתאם למבחן 'מעלה-מטה', מאחר ולא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי את מרכז המחקר ליחידות מניבות-המזומנים 'חטיפים', 'מרקים', ו- 'מזון קפוא', מוצרים נבחרים בע"מ תשווה בין הערך בספרים של היחידה מניבה-מזומנים הקטנה ביותר, אליה ניתן לייחס את הערך בספרים של מרכז המחקר (כלומר התאגיד מוצרים נבחרים בע"מ כולו), לבין הסכום בר-ההשבה שלה.

טבלה 5 - יישום מבחן 'מעלה-מטה'

סוף שנת 20X0	חטיפים	מרקים	מזון קפוא	מבנה מחקר	מרכז נבחרים	מוצרים נבחרים
ערך בספרים	100	150	200	150	50	650
ירידת ערך לפי מבחן 'מטה-מעלה'	--	(31)	(3)	(12)	--	(46)
ערך בספרים לאחר מבחן 'מטה-מעלה'	100	119	197	138	50	604
סכום בר-השבה (טבלה 2)						720
ירידת ערך נוספת לפי מבחן 'מעלה-מטה'						0

83. לפיכך, אין הפסד נוסף מירידת ערך כתוצאה מיישום מבחן 'מעלה-מטה'. רק הפסד מירידת ערך בסך 46 מוכר כתוצאה מיישום מבחן 'מטה-מעלה'.

הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

חברי הוועדה

פרופסור אלי אמיר, רו"ח - יו"ר הוועדה

רו"ח חיים אסיאג
פרופסור דן גלאי
פרופסור אריה גנס, רו"ח
רו"ח אבי זיגלמן
רו"ח דליה לב
רו"ח דב ספיר

צוות מקצועי

רו"ח שרון מימון צדיק
רו"ח חיה פרשר

יועץ מקצועי לוועדה

רו"ח רונן מנשס

משתתפים קבועים

רו"ח יהודה אלגריסי
רו"ח יגאל גוזמן
רו"ח דוד גולדברג
רו"ח רפי האפט
רו"ח אדיר ענבר
רו"ח מוטי פרידמן
רו"ח יזהר קנה
עו"ד אמיר שרף

צוות מקצועי אד-הוק

רו"ח גלית ניב - יו"ר
רו"ח נפתלי פלומנהפט
רו"ח שושי צאיג
רו"ח שרון מימון צדיק

המועצה של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

מר משה טרי, יו"ר רשות ני"ע - סגן יו"ר המועצה
רו"ח עופר מנירב, נשיא לשכת רו"ח - סגן יו"ר המועצה
פרופסור יאיר אורגלר, יו"ר דירקטוריון הבורסה
מר אייל בן שלוש, המפקח על שוק ההון
רו"ח דניאל דורון, לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים
רו"ח אלכס הילמן, נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר
פרופסור צבי טלמון (רו"ח), נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר
עו"ד טלי ירון-אלדר, נציבת מס הכנסה
רו"ח נחמיה מלך, מליאת רשות ניירות ערך
מר עמוס מר חיים, נציג איגוד החברות הציבוריות הרשומות בבורסה
ד"ר אייל סולגניק, רו"ח - רשות ני"ע
עו"ד (רו"ח) מיכל עבאדי-בויאנג'ו, סמנכ"ל משרד הבריאות
רו"ח יצחק רוטמן, נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר
רו"ח יוסי שחק, נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר
רו"ח ישראל שטראוס, נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר
מר מוטי שפיגל, הפיקוח על הבנקים